بسم الله الرَّحمٰن الرَّحیم

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ

جهان پیرامون

اوّل دبستان

۱۰۶۱

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب: جهـــان پیرامـــون (اجـرای آزمایشـی) ـ اوّل دبستان ـ ۱۰۶۱
پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه‌ی نظری

شناسه افزوده برنامه‌ریزی درسی و تألیف:
شورای برنامه‌ریزی درسی، راهبری و نظارت بر تولید بسته‌های تربیت و یادگیری دوره‌ی اوّل ابتدایی:
سید مهدی باقریان، حسن حذرخانی، فاطمه رمضانی، نبی‌الله صادقیان، لطیف عیوضی، معصومه فرهوش، علی لطیفی
شورای تدوین راهنمای تفصیلی و طراحی بسته یادگیری جهان پیرامون دوره‌ی اوّل ابتدایی:
الهه علوی، هانیه عالی‌نژاد، نازیا ملک‌محمودی، طیبه ارشاد، حسن حذرخانی، احمد احمدی، مریم عابدینی، سیده سمیه طباطبایی، عیسی خواجوند احمدی، سوسن نوروزی، فاطمه زهرا احمدی، مجید ذاکری یونسی، مهدی ضرغامیان، وحید گلستان
مدیر ارشد: الهه علوی
مؤلّفان: الهه علوی، هانیه عالی‌نژاد، نازیا ملک‌محمودی

مدیریت آماده‌سازی هنری: اداره کلّ نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی: احمدرضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ) ـ مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری ارشد) ـ محمّد عبّاسی (طرّاح گرافیک و صفحه‌آرا) ـ زهره بیگدلو (تصویرگر) ـ مجید ذاکری یونسی (تصویرگر روی جلد) ـ محمدرضا ذاکری یونسی (عکاس) ـ کامران انصاری (طرّاح خطّ رایانه‌ای) ـ حمید ثابت کلاچاهی (امور توسعه سازی)

نشانی سازمان: تهران، خیابان ایرانشهر شمالی ـ ساختمان شماره‌ی ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)
تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
ناشر: شرکت افست: تهران، کیلومتر ۴ جاده‌ی آبعلی، پلاک ۸، تلفن: ۷۷۳۳۹۰۹۳، دورنگار: ۷۷۳۳۹۰۹۷، صندوق پستی: ۴۹۷۹-۱۱۱۵۵
چاپخانه: شرکت افست «سهامی عام» (www.offset.ir)
سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ دوم ۱۴۰۵

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و برای خرید کتاب‌های درسی به سامانه فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.ir یا www.irtextbook.com مراجعه کنید.

کلیه‌ی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۴-۳۷۴۰-۰۵-۹۶۴-۹۷۸
ISBN:978 - 964 - 05 - 3740 - 4

امید است با نشاط و خرّمی
درس‌هایتان را خوب بخوانید.

امام خمینی (قُدِّسَ سِرُّهُ)

فهرست

فصل ۱ • کشف کنیم

درس ۱ ـ با حواسم کشف می‌کنم ۲

درس ۲ ـ می‌پرسم و پیدا می‌کنم ۸

کاربرگ ۱ ..... ۱۳

فصل ۲ • گوناگونی‌ها را پیدا می‌کنیم

درس ۳ ـ محلّه‌ی ما ۱۶

درس ۴ ـ گیاهان و جانوران اطراف ما ۲۲

کاربرگ ۲ ..... ۳۱

فصل ۳ • محافظت می‌کنیم

درس ۵ ـ مواظب باش ۳۴

درس ۶ ـ سالم باش، شاداب باش ۴۰

کاربرگ ۳ ..... ۴۹

فصل ۴ • به هم وابسته‌ایم

درس ۷ ـ خانواده و دوستان من ۵۲

درس ۸ ـ گیاهان و جانوران در زندگی ما ۶۰

درس ۹ ـ دنیای جانوران ۶۶

کاربرگ ۴ ..... ۷۳

فصل ۵ • استفاده می کنیم

درس ۱۰ـ دوست خوب زمین باش ۷۶

درس ۱۱ ـ درست استفاده کنیم دوباره استفاده کنیم ۸۴

درس ۱۲ ـ دنیای گرم و سرد ما ۹۲

درس ۱۳ ـ آزمایش کنیم و یاد بگیریم ۹۸

کاربرگ ۵ ..... ۱۰۷

فصل ۶ • جست‌وجو کنیم و بسازیم

درس ۱۴ ـ با هم کاوش کنیم ۱۱۰

درس ۱۵ ـ با هم بسازیم ۱۲۰

کاربرگ ۶ ..... ۱۲۷

فصل ۷ • تغییر می کنیم

درس ۱۶ ـ من بزرگ می‌شوم ۱۳۰

درس ۱۷ ـ تغییرها را پیدا کن ۱۳۶

درس ۱۸ ـ یک سالِ رنگارنگ ۱۴۴

کاربرگ ۷ ..... ۱۵۱

مقدّمه

کتاب درسی جهان پیرامون تلفیقی از سه حوزه یادگیری علوم‌تجربی، مطالعات اجتماعی و سلامت است. این کتاب به منظور یکپارچه‌سازی تجارب یادگیری دانش‌آموزان، سازگاری آن‌ها با تجربه‌های پیشین و برقراری ارتباط معنی‌دار بین آنچه در مدرسه می‌آموزند و دنیای فراتر از مدرسه تدوین شده است.

این محتوا بر مبنای شش ایده کلیدی **ساختار و عملکرد**، **گوناگونی**، **روابط و الگوها**، **تغییر**، **پایداری** و **فناوری**، با رویکردی کاوشگرانه طرّاحی شده است. هر درس به منظور جلب توجه و ایجاد انگیزه در راستای پرسش‌گری و مشاهده، با یک تصویر دو صفحه‌ای آغاز شده است. این تصویرها که به هدف معرفی موضوع درس و تقویت درک تصویری دانش‌آموزان طرّاحی شده‌اند، به تقویت مهارت‌های زبانی نیز کمک می‌کنند.

دانش‌آموزان در این درس با انجام فعّالیت‌های فردی و گروهی فرصت می‌یابند تا محیط پیرامون خود را کشف کنند؛ پرسش‌های ساده و عمیق بپرسند؛ به توانایی‌های تفکّر خلّاق و حلّ مسئله دست یابند؛ و ارزش‌هایی مانند همکاری، احترام به دیگران و طبیعت، مسئولیت‌پذیری و مراقبت از خود و دیگران را تمرین کنند.

دانش‌آموزان در پایان هر درس با موقعیت‌هایی برای بازاندیشی، تأمل بریافته‌ها و به‌کارگیری آن‌ها در زندگی روبه‌رو می‌شوند. آن‌ها به زبان خود و با واژگان مناسب یافته‌ها را بیان می‌کنند. همچنین، با توجه به نقش اساسی عواطف و احساسات در فرایند یادگیری، فرصت می‌یابند احساس خود را نسبت به درس نشان دهند.

آموزگار گرامی

کتاب درسی جهان پیرامون به منظور زمینه‌سازی برای مواجهه ی عقلانی و سازنده با موضوعات و مسائل واقعی در زندگی روزمره طرّاحی و تدوین شده است. نقش شما تسهیل و هدایت مسیر فرایند یادگیری است. از این‌رو به جای انتقال آموزه‌ها، فرصت‌هایی فراهم کنید که دانش‌آموزان از طریق مشاهده، گفت‌وگو، فعّالیت‌های گروهی و کاوش به کشف مفاهیم بپردازند. انتظار می‌رود در این درس:

- دانش‌آموزان را به استفاده از حواسّ پنج‌گانه در مشاهده و تجربه‌های عملی تشویق کنید.
- پرسش‌گری را تشویق کنید و پاسخ‌های متفاوت را بپذیرید.
- ضمن ایجاد فضایی شاد و امن، ایمنی و سلامت دانش‌آموزان را در انجام فعّالیت‌ها جدّی بگیرید.
- از فرصت‌های زندگی روزمره در خانه، مدرسه و محلّه برای غنی‌سازی یادگیری بهره ببرید.

خانواده ی گرامی

یادگیری این درس محدود به کلاس و مدرسه نیست. براین اساس بخش مهمّی از فرایند یادگیری در محیط هایی غیر از مدرسه روی می‌دهد. همراهی شما در فرایند یادگیری نه به صورت آموزش رسمی، بلکه در قالب گفت‌وگوهای ساده، بازی، داستان و یا در انجام کارهایی مانند خرید روزانه خواهد بود. این همراهی، افزون بر تقویت مهارت‌های زبانی و اجتماعی، یادگیری را معنادارتر و پیوند عاطفی و اجتماعی فرزندتان را با محیط تقویت می‌کند. پیشنهاد می‌شود که برای همراهی با فرزندتان:

- فضایی امن و شاد فراهم کنید. اجازه دهید فرزندتان در باره ی موضوع‌های درس آزادانه بپرسد، تجربه و کشف کند.
- فرصت‌هایی برای مشاهده، طرح پرسش، توصیف و دسته‌بندی را در خانه فراهم کنید.
- فرصت‌هایی فراهم کنید تا کودک شما با مشارکت در انجام کارهای ساده در خانه و محلّه، مسئولیت‌پذیری و همکاری با دیگران را تجربه کند. به او کمک کنید تا انجام رفتارهای ایمن و سالم بخشی از شخصیت او شوند.

امید که درس جهان پیرامون با همراهی شما، تجربه‌ای شیرین، کاربردی و اثرگذار در زندگی فرزندتان باشد و مسیر رشد او را در سال‌های آینده هموارتر کند.

فصل ۱

کشف کنیم

- درس ۱ـ با حواسم کشف می‌کنم
- درس ۲ـ می‌پرسم و پیدا می‌کنم

درس ۱ با حواسم کشف می‌کنم

در تصویر چه می‌بینی؟

در تصویر چه چیزی هست که می‌توانی :

- بوی آن را حس کنی؟
- صدای آن را بشنوی؟
- زبری آن را حس کنی؟
- مزه‌ی آن را بچشی؟

آموزگار گرامی

هر پاسخی را بپذیرید و آن را نقد نکنید.

چطور می‌توانی با چشم‌های بسته نام میوه‌ها را بگویی؟

۱

۲

۳

۴

چه مزه‌هایی می‌شناسید؟
درباره‌ی آن‌ها گفت‌وگو کنید.

آموزگار گرامی

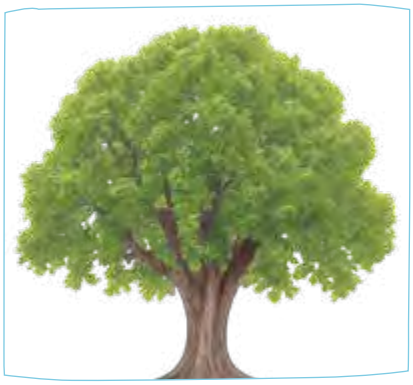
تشخیص این سه میوه از هم، بدون دیدن دشوار است. دانش‌آموزان با انجام این فعّالیت می‌آموزند که در شناسایی ویژگی‌ها، حواسِّ بیشتری را به کار گیرند و فقط از حسّ بینایی استفاده نکنند.

همراهِ معلّم به جاهای متفاوت مدرسه بروید. تصویرهای زیر را ببینید.

کدام یک در مدرسه‌ی شما هست؟ زیرِ آن خط بکشید.

چه چیزهایی در مدرسه دیدید که در مدرسه‌ی ابن سینا نیز هست؟

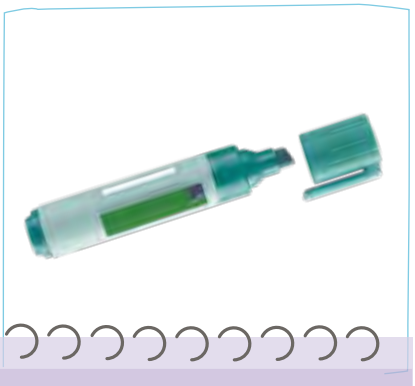

دوباره به تصویرها نگاه کنید. بگویید:

- کدام حرکت می‌کند؟
- صدای کدام‌ها را می‌شنویم؟
- کدام‌ها هم‌رنگ هستند؟

در هر دسته کدام یک با بقیّه تفاوت دارد؟ چرا؟ آن را علامت بزنید.

همراهِ خانواده در خانه چیزی را پیدا کنید که مثل:

بشقاب گرد است.

لیفِ ظرف‌شویی زبر است.

برگ سبز است.

یخ سرد است.

تلفن صدا دارد.

خرما شیرین است.

پرتقال بو دارد.

آینه صاف است.

شکل آن‌ها را بکشید و به کلاس بیاورید.

خانواده‌ی گرامی اجازه دهید دانش‌آموز خودش نقّاشی بکشد و نقّاشی او را نقد نکنید.

آموزگار گرامی نقّاشی دانش‌آموزان را بپذیرید و آن را نقد نکنید.

هر کدام را با چه چیزی حس می‌کنیم؟ زیر آن خط بکشید.

اگرچه نمی‌بینم، امّا می‌توانم دنیا را با حواسّ دیگرم کشف کنم.

واژه‌ها

حواس،کشف، چشم، گوش، بینی، زبان، پوست

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

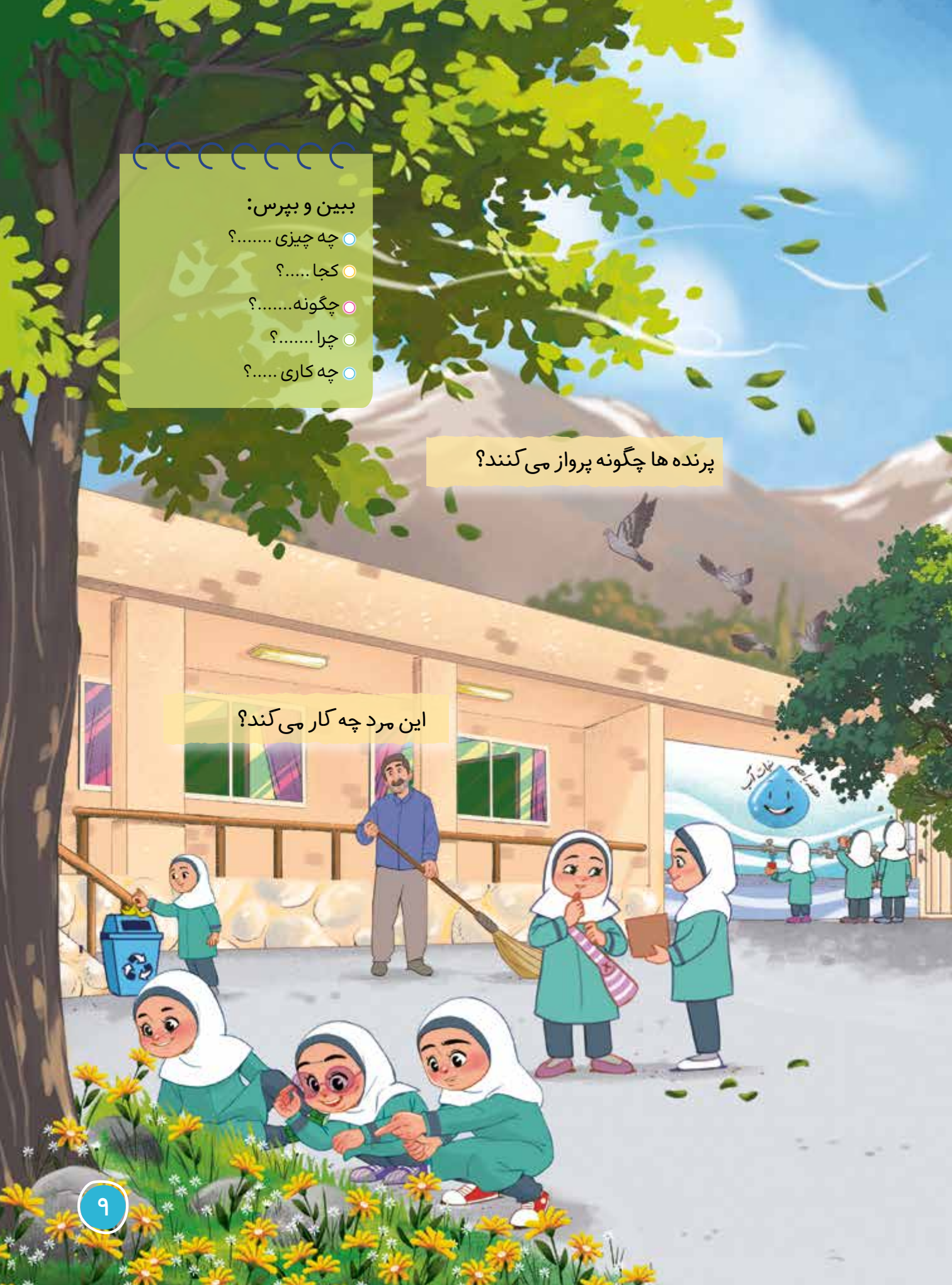
در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

درس ۲ می‌پرسم و پیدا می‌کنم

ببین و بپرس:

- چه چیزی .....؟
- کجا .....؟
- چگونه.....؟
- چرا .....؟
- چه کاری .....؟

پرنده ها چگونه پرواز می کنند؟

این مرد چه کار می کند؟

همراهِ معلّم به جاهای متفاوتِ مدرسه بروید. سؤال‌هایی مانند مثال‌های زیر بپرسید که با دیدن یا لمس کردن می‌توانید به آن‌ها پاسخ دهید.

- درِ مدرسه چه رنگی است؟
- چه چیزی سمت راستِ دفتر مدیر است؟
- ...

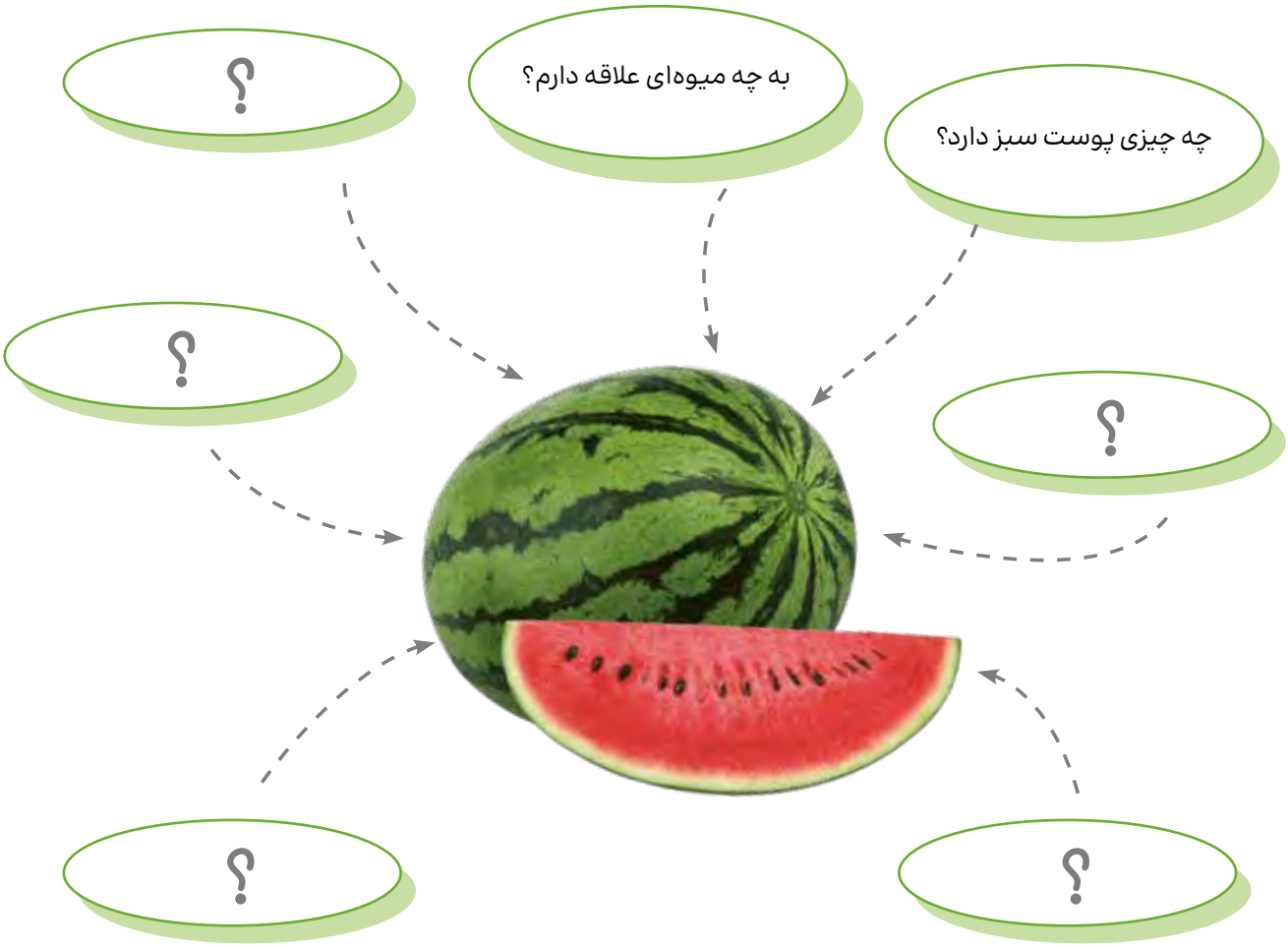

- چه چیزی صاف است؟
- آیا پنجره سرد است؟
- ...

به کلاس برگردید و درباره‌ی پرسش‌های خود گفت وگو کنید.

سؤال‌هایی بساز که پاسخ آن‌ها هنداونه باشد. سؤال‌ها را در کلاس بگو.

با توجه به تصویر کدام پرسش نامناسب است؟

با چه چیزی غذا می‌خوریم؟
چه چیزی شور است؟
چه چیزی فلزی است؟

چه چیزی راه می‌رود؟
چه چیزی قرمز است؟
پدربزرگ من در مزرعه چه می‌کارد؟

یکی از این وسایل را انتخاب کنید و درباره‌ی آن سؤال بسازید.

واژه‌ها

کجا، چگونه، چرا، چه کسی، چند، چه چیزی

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

کاربرگ ۱

۱ـ معلّم از دانش‌آموزان خواست تا چیزهای زیر را بو کنند و در دو دسته قرار دهند: آن‌هایی که بو دارند و آن‌هایی که بو ندارند.

امیر این دسته‌بندی را انجام داده است. برای این که بدانی دسته‌بندی او درست است یا نه، چه کاری باید انجام دهی؟ آن کار را انجام بده. اگر دسته‌بندی درست نبود آن را درست کن.

آن‌هایی که بو دارند.	آن‌هایی که بو ندارند.
	
	
	
	
	

۲ـ از بزرگ‌تر بخواهید این پرسش‌ها را برای شما بخواند. اگر پاسخ آن سیب بود، دست بزنید.

- چقدر می‌تواند راه برود؟
- با چه چیزی نان می‌پزیم؟
- به صدای چه چیزی گوش می‌دهیم؟
- چه چیزی بو دارد؟
- چه میوه‌ای شیرین است؟
- این کیک با چه میوه‌ای درست شده است؟
- چند دست و پا دارد؟
- کدام میوه پوست صافی دارد؟
- کدام میوه پوست سیاه دارد؟

۳ـ آیا پاسخ همه‌ی پرسش‌ها را می‌توانیم فقط با استفاده از حواسمان به دست آوریم؟
حالا بگو کدام پرسش را می‌توانیم با استفاده از حواسّ خود پاسخ دهیم.
بگو هرکدام را با چه حسّی می‌توانیم پاسخ دهیم.

- آیا گربه صدا دارد؟
- پرتقال چه رنگی است؟
- آیا تنه‌ی درخت زبر است؟
- چرا پایش را گچ گرفته‌اند؟
- او چرا غذا نمی‌خورد؟
- چه میوه‌ای ترش است؟
- چرا به مدرسه می‌رویم؟
- بوی چه غذایی می‌آید؟

فصل ۲

گوناگونی‌ها را پیدا می‌کنیم

- درس ۳ـ محلّه ی ما
- درس ۴ـ گیاهان و جانوران اطراف ما

درس ۳ محلّه‌ی ما

علی و خانواده‌اش در این محل زندگی می‌کنند. مادرِ علی می‌گوید: ما در این محلّه امکانات گوناگونی داریم.

علی گفت: کاش در محلّه‌ی ما کتاب‌فروشی هم بود.

- در این محلّه چه امکاناتی هست؟
- دوست داری در این محلّه زندگی کنی؟

این افراد را در تصویر محلّه‌ی علی پیدا کن.

سجاد پاکت بستنی را در سطل زباله می‌اندازد.

مادر سارا به گلدان‌ها آب می‌دهد.

نسیم طناب‌بازی می‌کند.

عموی علی در خانه ورزش می‌کند.

شما هم برای هر یک از افرادی که در تصویر می‌بینی، یک نام انتخاب کن و به دوستت بگو چه کار می‌کند. از دوستت بخواه او را در تصویر پیدا کند.

بازی کنید و بپرسید.

به صورت دایره دور هم بنشینید. یکی از هم‌کلاسی‌هایت را انتخاب کن. توپ را به آرامی به سمت او پرتاب کن و از او یک سؤال درباره‌ی تصویر محلّه‌ی علی بپرس. کسی که توپ را گرفته، سؤال را جواب و بازی را ادامه می‌دهد.

بچّه‌ها در کجا می‌دوند؟

ماشین‌ها چه رنگی هستند؟

آیا در محلّه‌ی علی بستنی‌فروشی می‌بینی؟

آموزگار گرامی

اگر دانش‌آموزی پاسخ پرسش را نمی‌داند توپ را به سمت نفر بعدی پرتاب کند.

معلّم نوشته‌ها را یکی یکی برای شما می‌خواند.

با دقّت گوش کنید و نوشته را به تصویر مناسب آن وصل کنید.

تمیز ماندن محلّه

رد شدن از خیابان

درمان بیمار

خریدن کتاب

خریدن خوراکی

بازی کردن

آموزگار گرامی

تصویرهای این درس صرفاً نمونه‌ای از مکان‌ها و امکانات است. دانش‌آموزان را تشویق کنید تا آن‌ها را در محلّه پیدا کنند.

همراهِ خانواده به جاهای متفاوت در محلّ زندگی خود بروید.
کدام یک از این امکانات در محلّه‌ی شما هست؟ آن را علامت بزنید.

در محلّه‌ی شما چه چیزهای دیگری هست؟

از بزرگ‌تر بخواه تا نشانی خانه و مدرسه را به تو یاد دهد.

خانواده‌ی گرامی
هنگام گردش در محلّه با فرزند خود درباره‌ی مکان‌ها و امکاناتی که می‌بینید، گفت‌وگو کنید.

هر تصویر چه چیزی را نشان می‌دهد؟ هنگام گردش در محلّه کدام را دیدید؟

در محلّه‌ی شما چه امکاناتی هست که آن را دوست دارید؟ دوست دارید چه امکاناتی باشد که الان نیست؟ چرا؟ در کلاس گفت‌وگو کنید.

واژه‌ها

زندگی، محلّه، امکانات

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

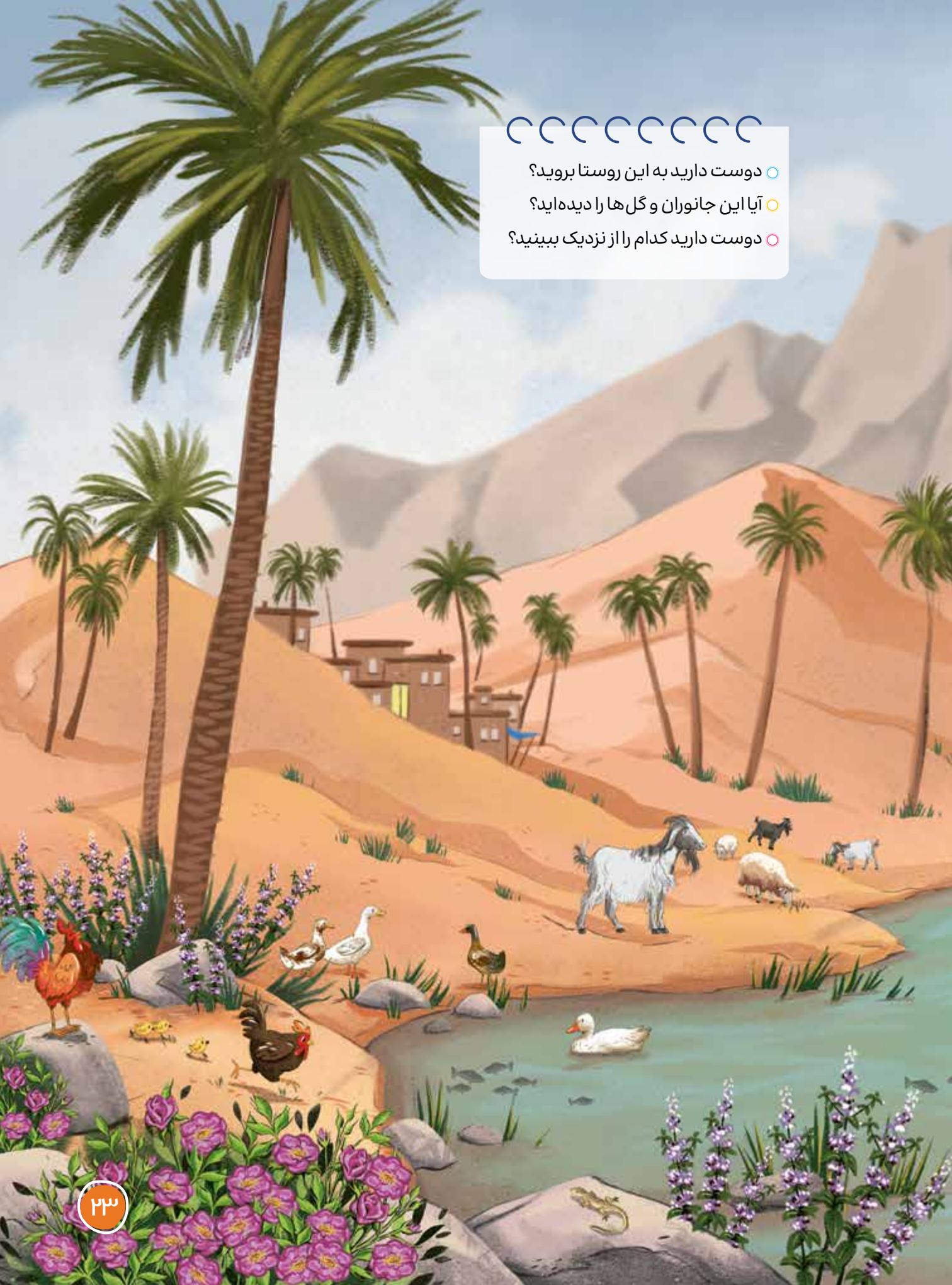
درس ۴ گیاهان و جانوران اطراف ما

یونس و مهرگُل خواهر و برادرند و در روستا زندگی می‌کنند. آن‌ها امروز برای گردش به این‌جا آمده‌اند.

مهرگُل نزدیک برکه ایستاد و گفت: قورباغه را ببین!

یونس گل‌ها را نشان داد و گفت: چه گل‌های زیبایی! چه بوی خوبی دارند!

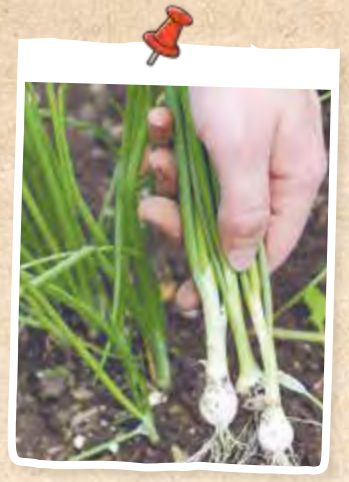

دوست دارید به این روستا بروید؟
آیا این جانوران و گل‌ها را دیده‌اید؟
دوست دارید کدام را از نزدیک ببینید؟

سینا به سفر رفته بود. او به کمک خانواده عکس‌های زیر را گرفت.
مادر سینا به او کمک کرد تا عکس‌ها را در دو دسته روی مقوّا بچسباند.

گیاه

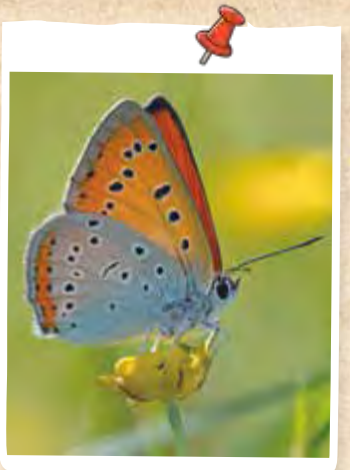

بوته‌ی گل رُز

درخت نخل

پیازچه

جانور

گنجشک

پروانه

گوسفند

این چند عکس جا مانده‌اند. به سینا کمک کنید تا هر عکس را در دسته‌ی مناسب بگذارد.
کدام گیاه و کدام جانور است؟ زیرِ گیاه خطّ سبز و زیرِ جانور خطّ قرمز بکشید.

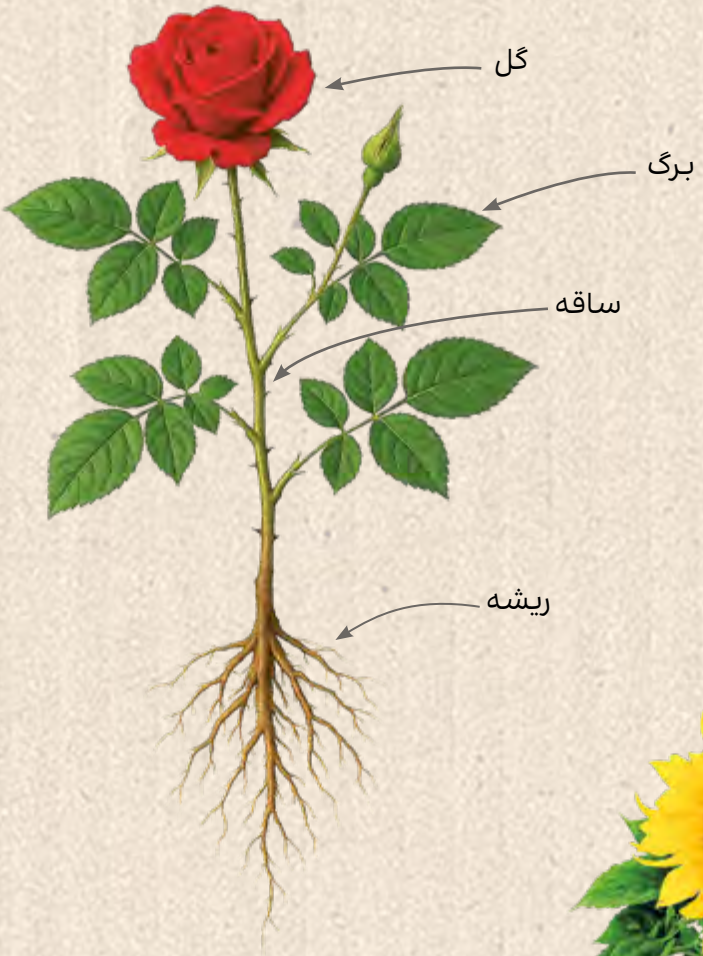
نام کدام یک از این گیاهان و جانوران را می‌دانی؟

مادر سینا گفت گیاهان قسمت‌های متفاوتی دارند. هر قسمت گیاه یک اسم دارد.

به این دو گیاه نگاه کن.
قسمت‌های متفاوت آن‌ها را نشان بده.

سینا و پدرش درباره‌ی این جانوران با هم گفت‌وگو کردند.

کبوتر بال دارد و در هوا پرواز می‌کند.

ماهی باله دارد و در آب شنا می‌کند.

مار روی زمین می‌خزد.

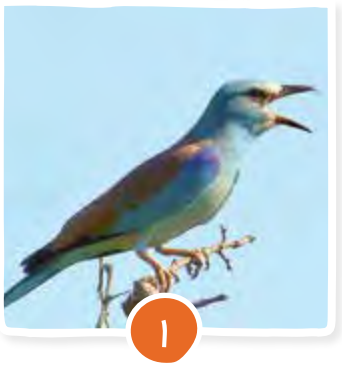
قورباغه روی زمین می‌جهد.

آهو روی زمین راه می‌رود.

شما نیز درباره‌ی جانوری که می‌شناسید با هم‌کلاسی‌ها گفت‌وگو کنید.

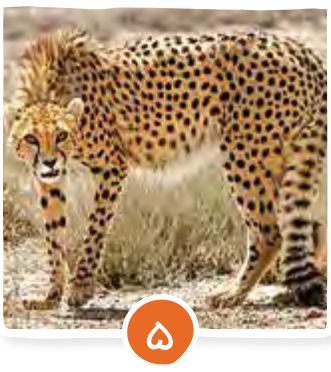
به عکس‌های زیر نگاه کنید.

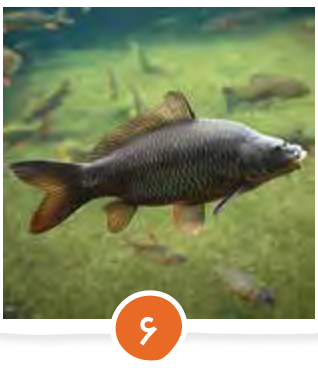

۱

۲

۳

۴

۵

۶

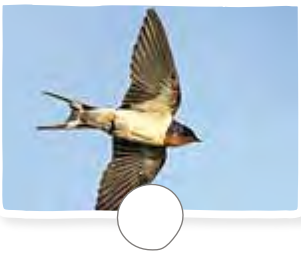
شماره‌ی هر عکس را در دسته‌ی مربوط به آن بنویسید.

شنا می‌کند	پرواز می‌کند	راه می‌رود
۶		

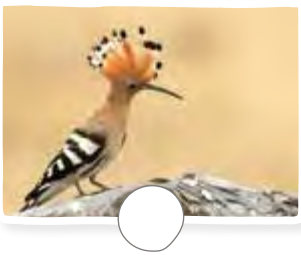
از هر دسته، جانور دیگری که می‌شناسی را نام ببَر. اگر دوست داری یکی از آن‌ها را نقّاشی کن.

در هر دسته، کدام یک با بقیّه تفاوت دارد؟

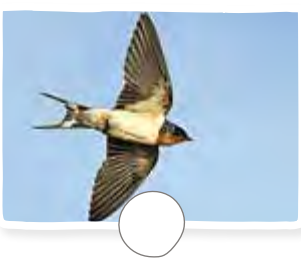
جانورانی که بال دارند

جانورانی که باله دارند

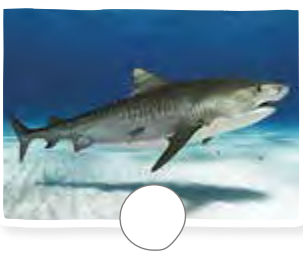

جانورانی که پرواز می‌کنند

جانورانی که شنا می‌کنند

همراهِ معلّم به یک فضای سبز بروید. برگ گیاهانی که می‌بینید، شبیه کدام یک از این برگ‌ها است؟

آیا گیاهانی می‌بینید که گل داشته باشند؟ این گل‌ها چه رنگی هستند؟
در این فضای سبز چه جانورانی می‌بینید؟

اگر دوست دارید، گیاهان و جانورانی که می‌بینید را نقّاشی کنید یا با برگ‌های روی زمین کاردستی بسازید.

در فضای سبز
مواظب بودم که ...

واژه‌ها

گیاه، برگ، ساقه، گل، ریشه، جانور، می‌خزد، می‌جهد، باله، بال

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

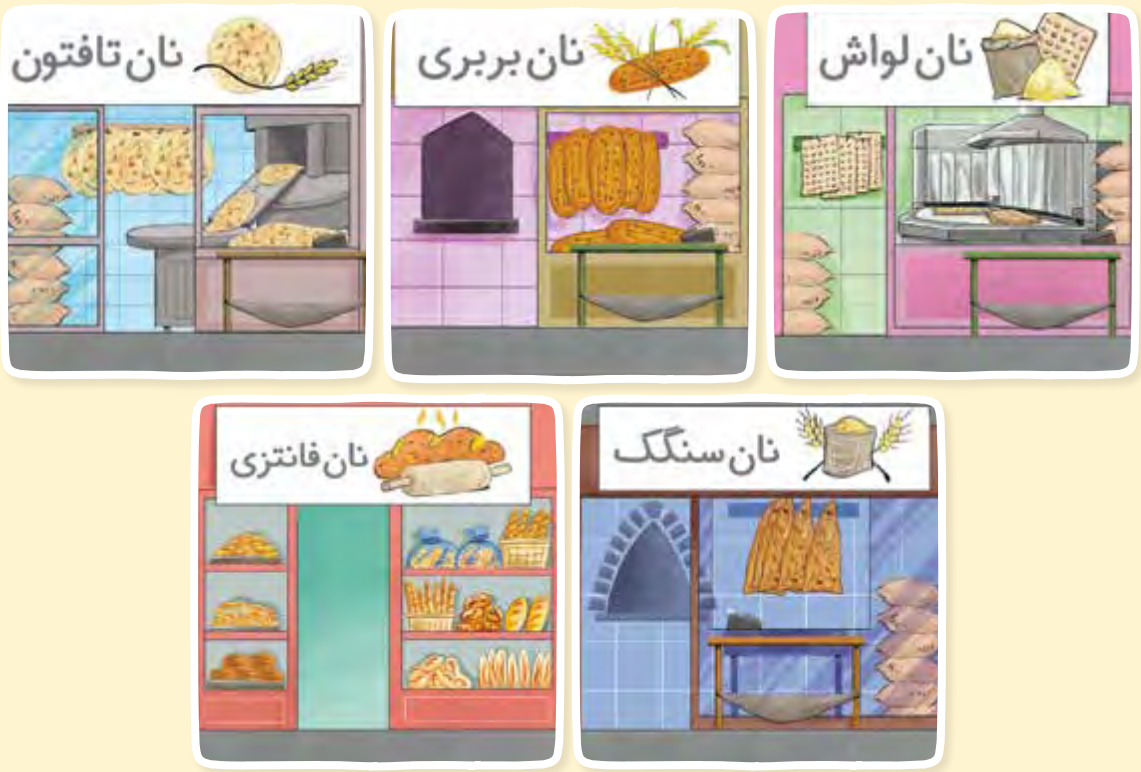
در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

کاربرگ ۲

۱ـ تصویرهای زیر چند نانوایی را نشان می‌دهند. در محلّه‌ای که زندگی می‌کنی، کدام یک از این نانوایی‌ها هست؟

۲ـ این مکان‌ها چه شباهت و چه تفاوتی با هم دارند؟

کتابخانه

سالن نمایش

۳ـ در هر ردیف یک تصویر نامناسب است. آن را با علامت × نشان بده.

۱

۲

۳

۴

فصل ۳

محافظت می‌کنیم

- درس ۵ ـ مواظب باش
- درس ۶ ـ سالم باش، شاداب باش

هفته‌ی ایمنی
سرای محلّه‌ی هوشیار

درس ۵ مواظب باش

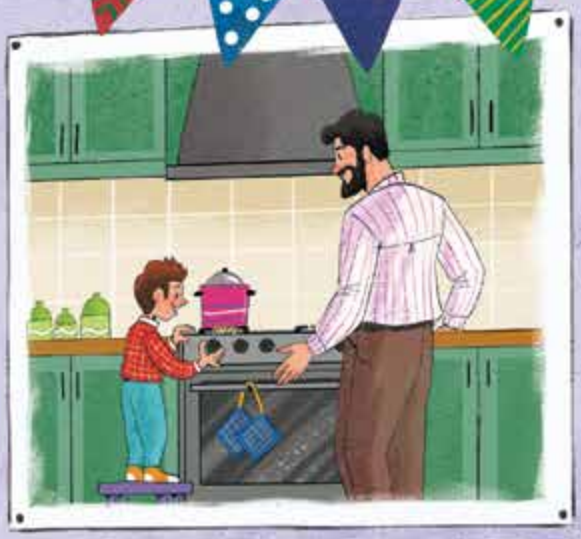
مینا و نیما همراه مادرشان به سرای محلّه رفتند. مادر، تصاویر روی دیوار را به آن‌ها نشان داد و گفت شما بزرگ شده‌اید.

خوب است با انتخاب و انجام کارهای درست، بیشتر مراقب خود و دیگران باشید.

○ به مینا و نیما کمک کنید تا کارهای ایمن را انتخاب کنند.

در هر تصویر چه مراقبتی انجام شده است؟ اگر آن مراقبت نباشد، چه اتّفاقی می‌افتد؟

۱

۲

۳

۴

۵

۶

گردش در مدرسه

همراهِ معلّم گردش کوتاهی در مدرسه داشته باشید. جاهایی را پیدا کنید که در آن‌ها باید بیشتر مراقب باشید.

حالا برای حفظ ایمنی در مدرسه پیشنهاد دهید. از معلّم بخواهید تا پیشنهادهای شما را به مدیر مدرسه بدهد.

گردش در خانه

همراهِ خانواده در خانه جاهایی را پیدا کنید که در آن‌جا باید بیشتر مراقب باشید.

آموزگار گرامی

پیشنهاد می‌شود از کارشناسی دعوت کنید تا درباره ی ایمنی در خانه، مدرسه و محلّه با دانش‌آموزان گفت‌وگو کند.

یاسمن و هم‌گروهی‌هایش تعدادی تصویر را در دو دسته قرار داده‌اند.

به نظر شما این دسته‌بندی‌ها چه چیزی را نشان می‌دهند؟

این تصویرها را بر چه اساسی در دو دسته قرار داده‌اند؟

دسته‌ی الف

دسته‌ی ب

دو تصویر جا مانده است. به یاسمن و هم‌گروهی‌هایش کمک کنید تا هر تصویر را در دسته‌ی مناسب قرار دهند.

دسته‌ی الف ◯ دسته‌ی ب ◯

دسته‌ی الف ◯ دسته‌ی ب ◯

برای مراقبت از خود و دیگران، شماره‌های زیر را به یاد داشته باشید.

آتش نشانی

۱۲۵

اورژانس

۱۱۵

پلیس

۱۱۰

واژه‌ها

مراقبت، ایمنی، پیشنهاد

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

درس ۶ سالم باش شاداب باش

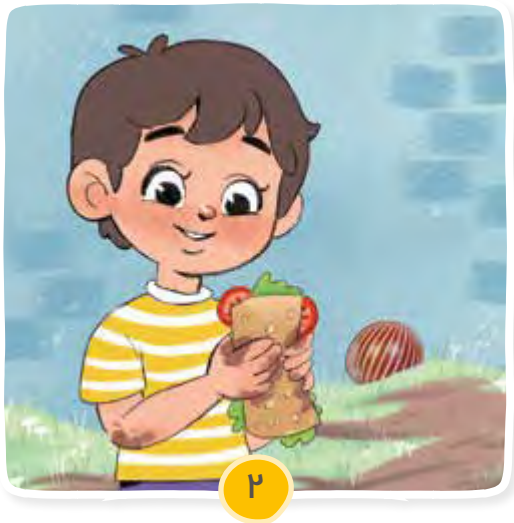
- در این تصویر در هر خانه چه کارهایی انجام می‌شود که به سالم ماندن کمک می‌کند؟
- شما برای این که سالم باشید، چه کارهایی انجام می‌دهید؟ آن را با نمایش به هم‌کلاسی‌ها نشان دهید.

هر کدام از وسایل زیر چگونه به رعایت بهداشت و حفظ سلامت شما کمک می‌کند؟
درباره‌ی آن گفت‌وگو کنید.

به نظر شما چه اتّفاقی برای این کودک افتاده است؟

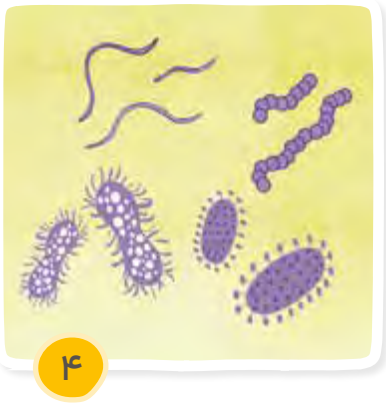

این کودک قبل از غذا خوردن چه کاری باید انجام می‌داد؟ چرا؟

پس همیشه قبل از خوردن خوراکی باید دست‌هایمان را بشوییم.

چرا باید ناخن‌هایمان را کوتاه کنیم؟

آموزگار گرامی

روش شستنِ درستِ دست‌ها را به دانش آموزان آموزش دهید.

به این تصویرها نگاه کنید.

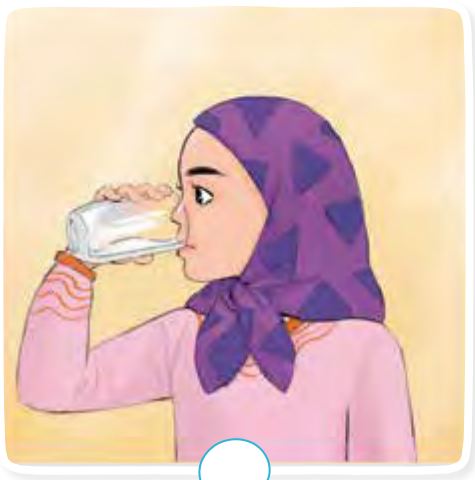
با انجام کدام کارها می‌توانیم دندان‌های سالمی داشته باشیم؟ آن‌ها را علامت بزنید.

با انتخاب خوراکی‌های سالم، بدن سالمی خواهیم داشت.

چه خوراکی‌هایی سالم است؟ آن‌ها را با خط به بشقاب خالی وصل کنید.

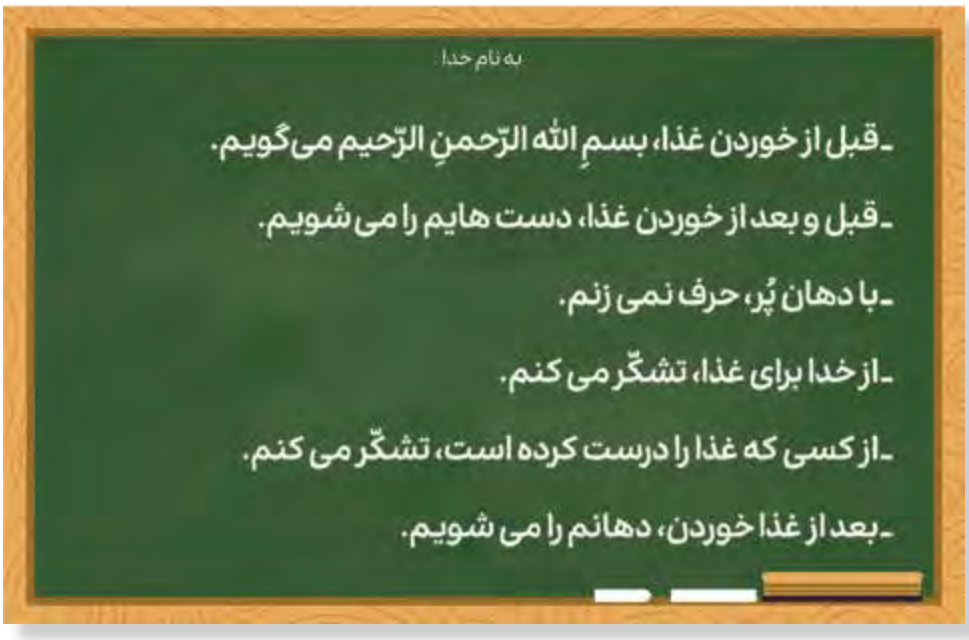

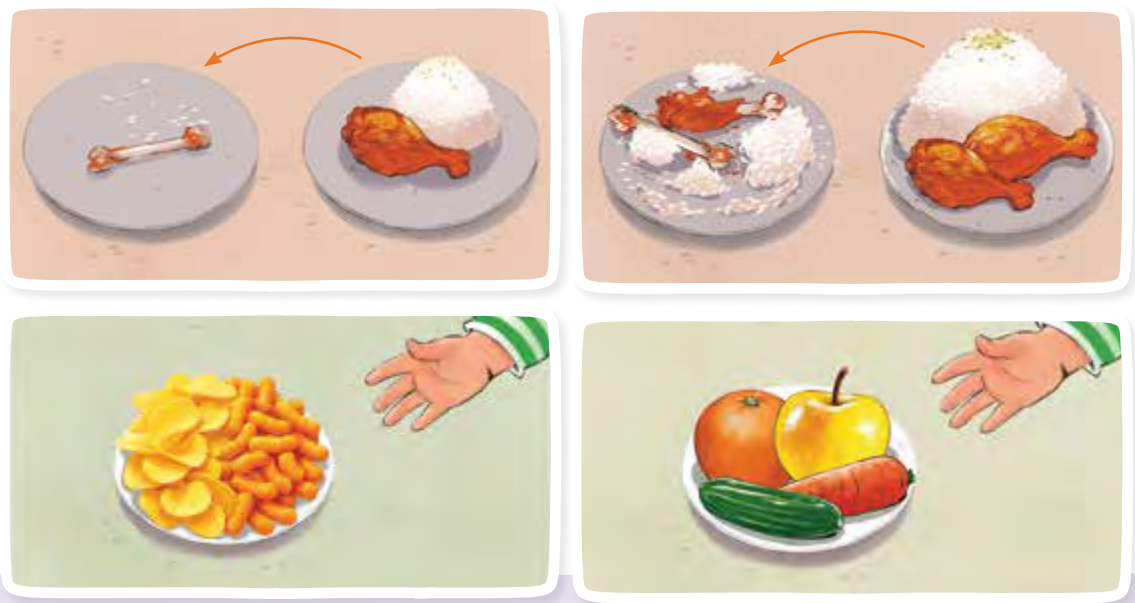

دانش‌آموزان درباره‌ی آدابِ غذا خوردن درکلاس گفت‌وگو می کنند.
معلّم آن‌ها را روی تخته‌ی کلاس نوشت.
شما کدام را رعایت می کنید؟ چه آداب دیگری می‌شناسید؟

در گروه، کار درست و کار نادرست را در هر ردیف بگویید. چه دلیلی برای انتخابتان دارید؟

معلّم تصویرهای زیر را یکی یکی به شما نشان می‌دهد. برای کارهایی که به سلامت کمک می‌کنند، دست بزنید؛ برای کارهایی که برای سلامت خوب نیستند پا بکوبید.

پزشک به ما کمک می‌کند که سالم بمانیم.

آموزگار گرامی از مراقب بهداشت دعوت کنید تا درباره‌ی بهداشت و سلامت با دانش‌آموزان گفت‌وگو کند.

واژه‌ها

بهداشت، سلامت، رعایت، دندان، آداب، آلودگی

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

کاربرگ ۳

۱ـ از یک بزرگ‌تر بخواه این متن را چند بار برایت بخواند. با دقّت به آن گوش بده.

خطرها

آشپزخانه از جاهای خوشایند خانه است، زیرا در آن‌جا غذا درست می‌شود. ولی در این جای خوشایند وسایلی وجود دارند که اگر از آن‌ها درست استفاده نکنیم، ممکن است خطرناک باشند، مانند وسایل برقی، اجاق، قابلمه‌ی داغ و چاقو.

خیابان محلّ رفت‌وآمد ماشین‌ها است. اگر بدون احتیاط وارد خیابان شویم، ممکن است تصادف کنیم. پیاده‌رو که جای رفت‌وآمد آدم‌ها است، می‌تواند خطرناک باشد: بعضی مردمِ بی‌فکر، پوست میوه را روی زمین می‌اندازند، آن‌ها فکر نمی‌کنند شاید کسی پایش را روی آن بگذارد و زمین بخورد. یا آدم بی‌فکری، چیز خطرناکی مثل شیشه‌ی شکسته را کنار پیاده‌رو می‌گذارد، او فکر نمی‌کند با این کارش شاید به مردم و جانوران آسیب برسد. گاهی هم دوچرخه‌سوارها و موتورسوارهای بی‌احتیاط وارد پیاده‌رو می‌شوند.

بهتر است هر جا هستیم مواظب باشیم. باید با چشم‌های باز دور و برمان را خوب ببینیم و با گوش‌هایمان با دقّت به صداها گوش کنیم.

حالا به این پرسش‌ها پاسخ بده.

- چه وسایل خطرناکی در آشپزخانه هست؟
- اگر بدون احتیاط وارد خیابان شویم، ممکن است چه اتّفاقی بیفتد؟
- چه کسانی ممکن است پوست میوه را روی زمین بیندازند؟
- پوست میوه که روی زمین افتاده، چه خطری برای مردم دارد؟
- در چه جاهایی باید با چشم‌های باز دور و برمان را ببینیم؟
- با گوش‌ها چه چیزهایی را می‌شنویم؟

۲ـ درباره‌ی این پرسش‌ها با دوستانت یا خانواده‌ات گفت‌وگو کن.

- تا به حال در پیاده رو پایت به جایی گیر کرده که زمین خورده باشی؟ فکر می‌کنی چرا؟
- دوچرخه‌سواری در پیاده‌رو چه خطری دارد؟

۳ـ از یک بزرگ‌تر بخواه این متن را چند بار برایت بخواند. با دقّت به آن گوش بده.

میکروب

بعضی وقت‌ها ما بیمار می‌شویم و حال خوبی نداریم، مثلاً اگر آب یا غذای آلوده بخوریم، مریض می‌شویم. آب و غذای آلوده میکروب دارند. میکروب‌ها خیلی ریز هستند و نمی‌توانیم با چشم آن‌ها را ببینیم.

برای این که جلوی ورود میکروب‌ها به بدنمان را بگیریم، باید بعد از دست‌شویی دست‌هایمان را با آب و صابون بشوییم. قبل از غذا خوردن هم باید دست‌هایمان را بشوییم و مراقب باشیم که غذا و آب آلوده نخوریم.

اگر سرفه یا عطسه می‌کنیم باید دهانمان را با دستمال بپوشانیم. این کار کمک می‌کند کسانی که در اطراف ما هستند، بیمار نشوند.

حالا به این پرسش‌ها پاسخ بده.

- اگر آب یا غذای آلوده بخوریم چه می‌شود؟
- آیا می‌توانیم میکروب‌ها را با چشم ببینیم؟
- بعد از دست‌شویی و قبل از غذا خوردن باید چه کاری انجام دهیم؟
- وقتی سرفه یا عطسه می‌کنیم باید چه کنیم؟

۴ـ کدام‌یک از افراد زیر با بهداشت و سلامت مردم ارتباط دارند؟
درباره‌ی آن‌ها گفت‌وگو کن.

نانوا | پزشک | شیرینی پز | پلیس | مربّی ورزش | آرایشگر | پاکبان

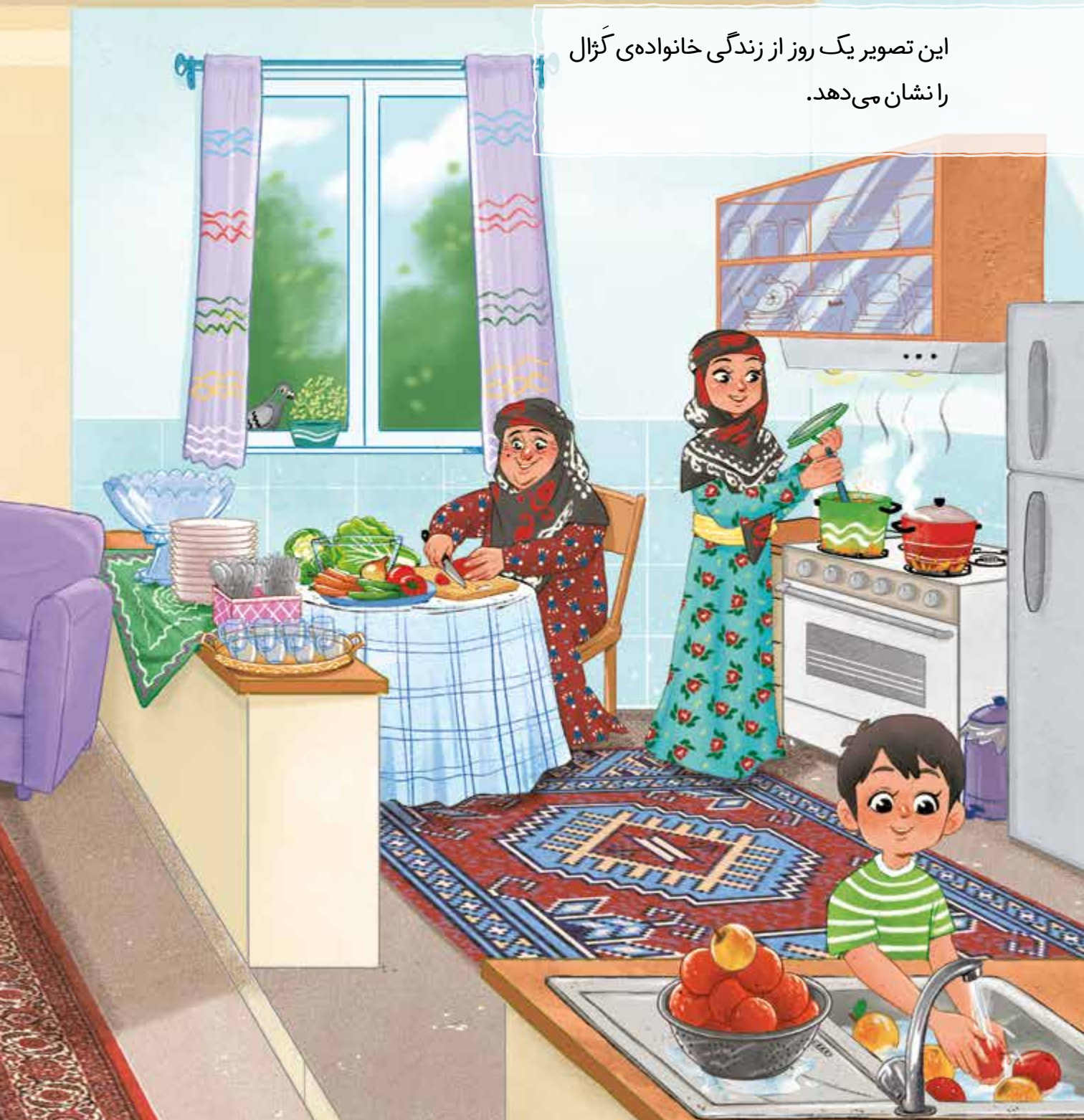
فصل ۴

به هم وابسته‌ایم

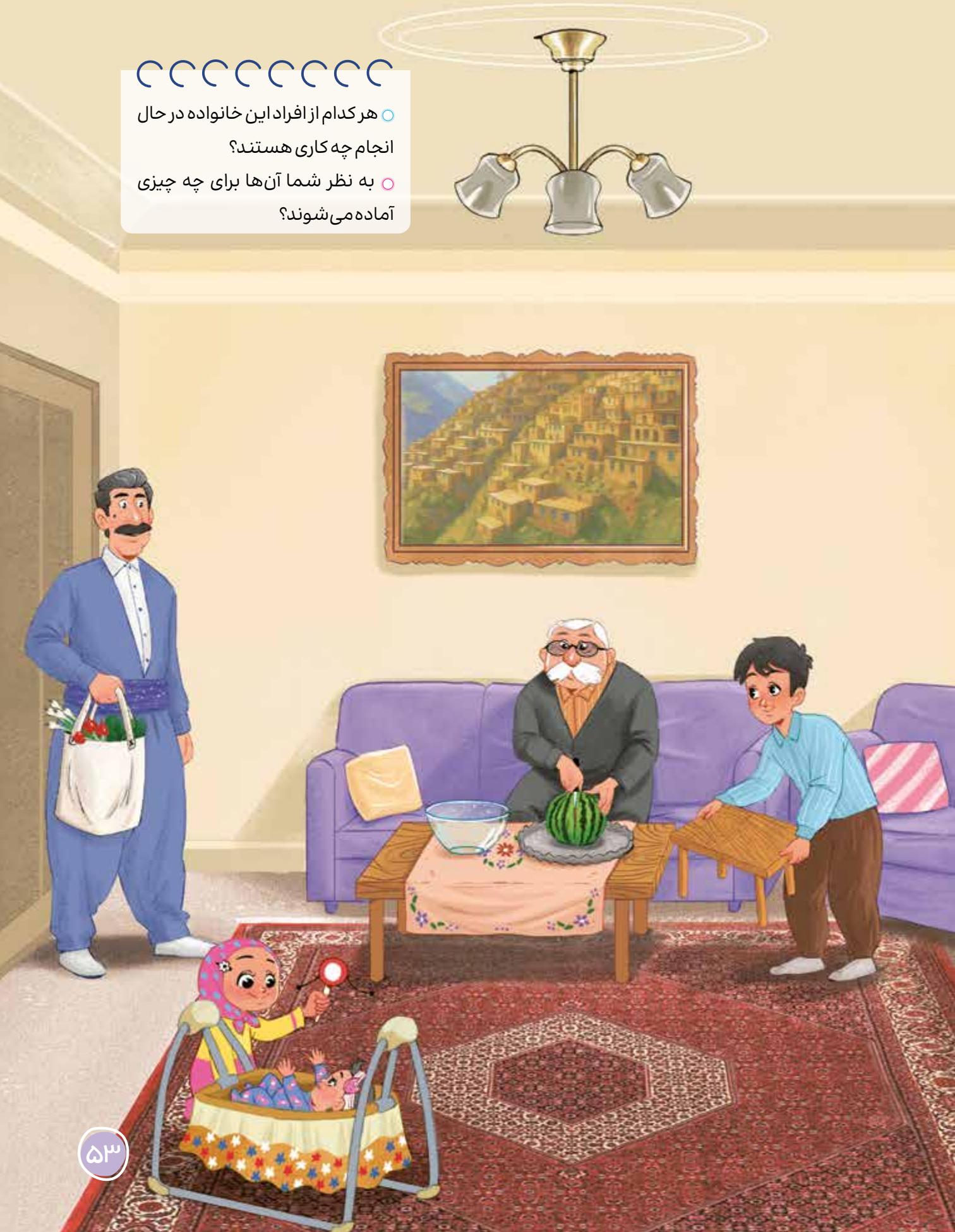
- درس ۷ ـ خانواده و دوستان من
- درس ۸ ـ گیاهان و جانوران در زندگی ما
- درس ۹ ـ دنیای جانوران

درس ۷ خانواده و دوستان من

این تصویر یک روز از زندگی خانواده‌ی کَژال را نشان می‌دهد.

- هر کدام از افراد این خانواده در حال انجام چه کاری هستند؟
- به نظر شما آن‌ها برای چه چیزی آماده می‌شوند؟

در خانواده‌ی شما هر یک از این کارها را چه کسی انجام می‌دهد؟
شماره‌ی کار را زیر تصویر او بنویس.

مادر بزرگ

پدر بزرگ

۱ نان می‌خرد.

۲ ظرف‌ها را می‌شوید.

۳ سفره‌ی غذا را پهن می‌کند.

۴ ناهار و شام را درست می‌کند.

۵ وقتی می‌ترسم با من حرف می‌زند.

۶ چیزهایی که نیاز داریم را می‌خرد.

۷ من را برای بازی به بوستان محلّه می‌برد.

۸ وقتی ناراحت هستم، با من حرف می‌زند.

۹ وقتی بیمار می‌شوم از من مراقبت می‌کند.

پدر

مادر

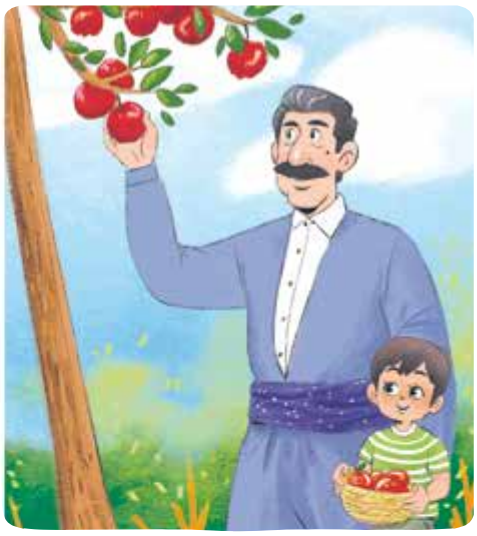
برادر

خواهر

شما چه کارهایی در خانه انجام می‌دهید؟

خانواده‌ی کژال در کارها به هم کمک می‌کنند. خانواده‌ی شما در چه کارهایی به هم کمک می‌کنند؟

برادرم در چیدن میوه‌های باغ
به پدرم کمک می‌کند.

برادرم برای من داستان‌هایی
می‌خواند که دوست دارم.

وقتی مادرم برای مهمانی غذا می‌پزد،
با خواهر کوچکم بازی می‌کنم.

من و برادرم در مرتّب کردن خانه
به مادرم کمک می‌کنیم.

دوست دارید در انجام چه کارهایی به خانواده کمک کنید؟ با بزرگ‌ترها مشورت کنید.
تلاش کنید تا آن کار را انجام دهید.

هر دانش‌آموز چه کمکی به دوست یا هم‌کلاسی خود می‌کند؟

در انجام چه کارهایی به دوستان و هم‌کلاسی‌هایت کمک می‌کنی؟ درباره‌ی آن گفت‌وگو کنید.

بیایید در یک بازی، شما هم خوبی‌های هم‌کلاسی‌هایتان را بگویید.

به صورت دایره دورِ هم بنشینید.

یکی از هم‌کلاسی‌هایت را انتخاب کن. یک خوبی از او بگو و سپس توپ را به آرامی به سمت او پرتاب کن. کسی که توپ را گرفته، یکی دیگر را انتخاب می‌کند و بازی را ادامه می‌دهد.

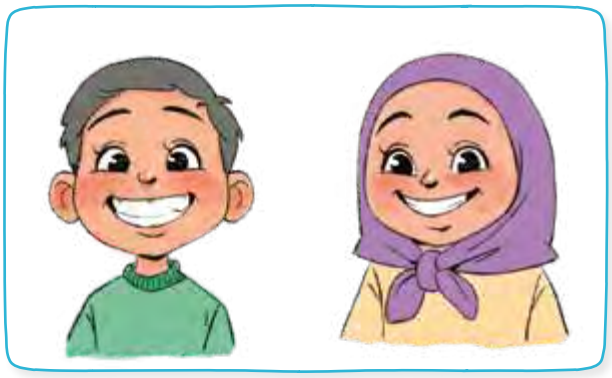
وقتی ناراحت هستم، دوستم با من فوتبال بازی می‌کند تا شاد شوم.

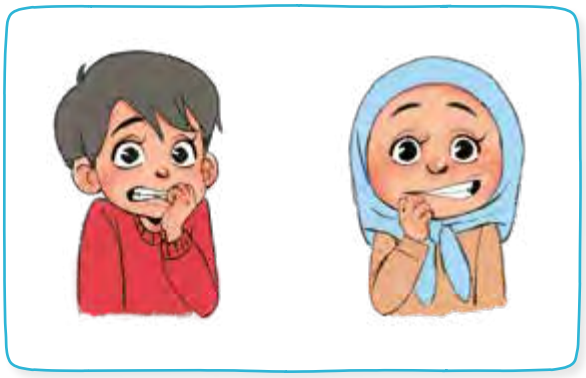
شما چه وقت‌هایی شاد یا ناراحت می‌شوید؟

چه وقت‌هایی می‌ترسید؟ چه وقت‌هایی عصبانی می‌شوید؟

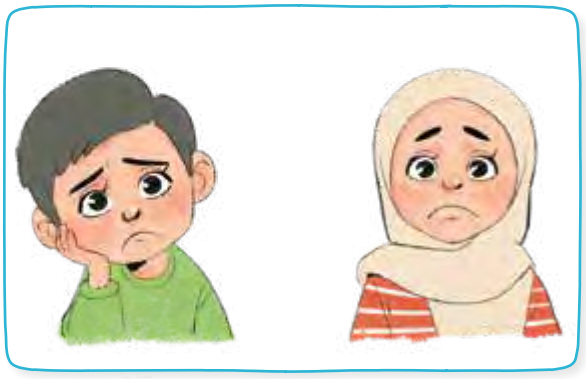
به تصویرها نگاه کنید. هر کدام چه احساسی را نشان می‌دهد؟ چگونه فهمیدید؟

با هم گفت‌وگو کنید.

یک احساس را انتخاب کن و بدون حرف زدن آن را در کلاس نمایش بده تا دیگران آن احساس را حدس بزنند.

اگر این اتّفاق‌ها برای دوستت بیفتد، چه کاری برای او انجام می‌دهی؟

او را وارد بازی نکرده‌اند.

او را هُل داده‌اند.

فراموش کرده است مداد رنگی‌هایش را با خودش بیاورد.

دوست دارید چگونه به دیگران کمک کنید؟ درباره‌ی آن در کلاس گفت‌وگو کنید.

واژه‌ها

خانواده، احساس، شاد، ناراحت، عصبانی، ترسیده

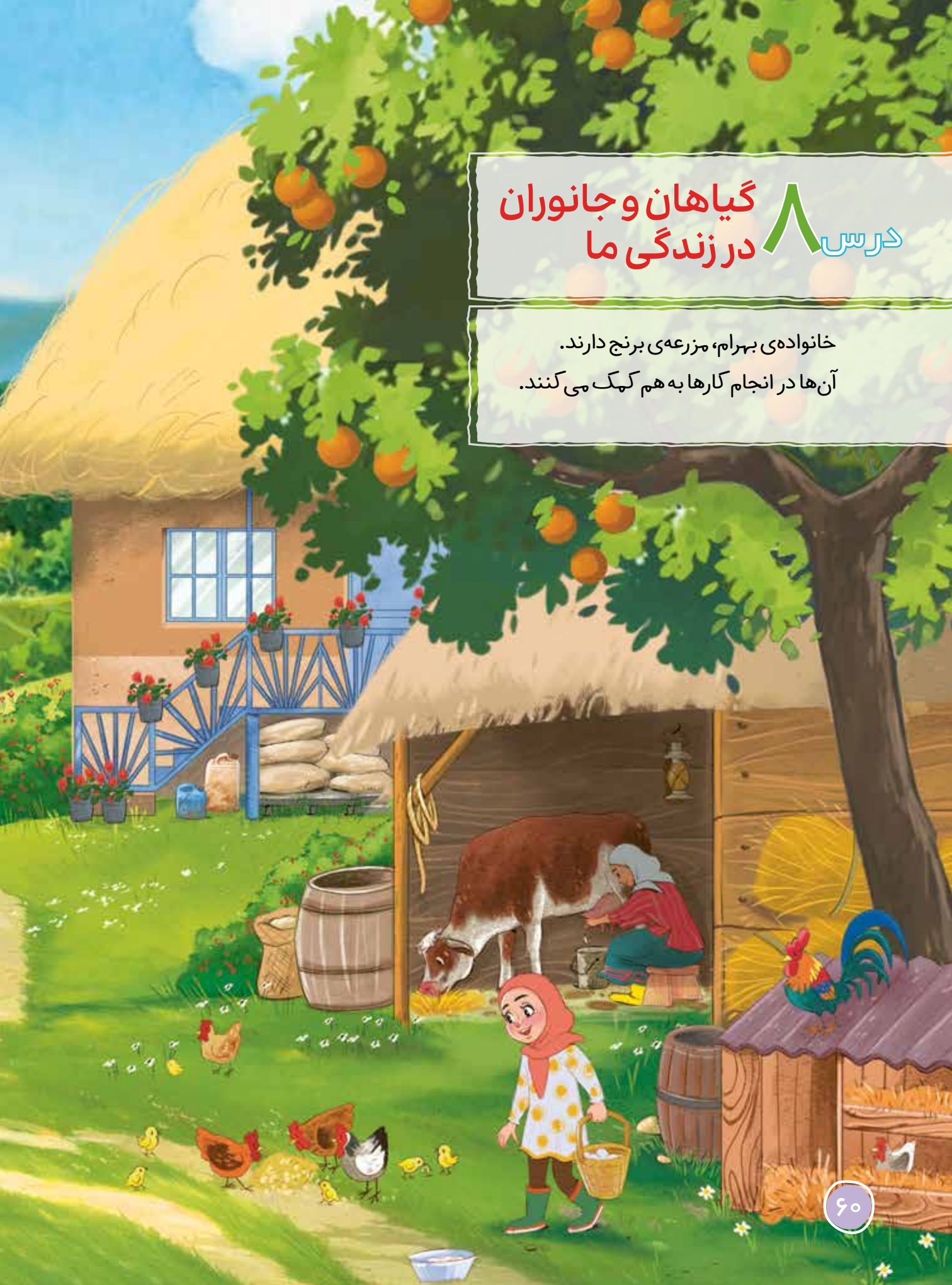
شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

درس ۸ گیاهان و جانوران در زندگی ما

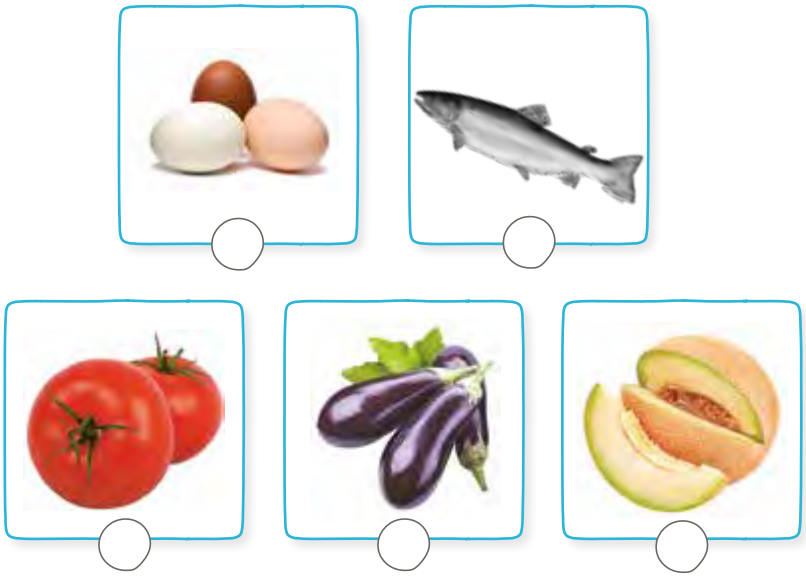
خانواده‌ی بهرام، مزرعه‌ی برنج دارند.
آن‌ها در انجام کارها به هم کمک می‌کنند.

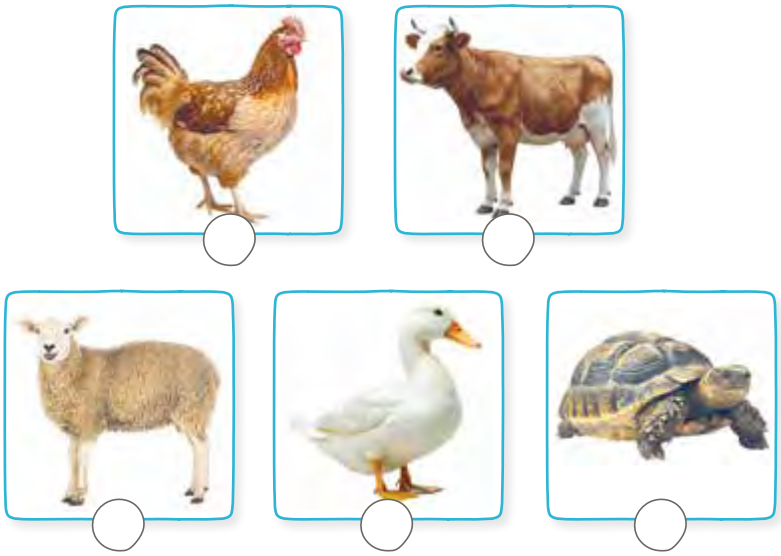
- هر یک از افراد خانواده چه کار می‌کند؟
- این خانواده از گیاهان و جانوران اطراف خود چه استفاده‌هایی می‌کنند؟

دوباره به تصویر خانواده‌ی بهرام نگاه کنید و به این پرسش‌ها پاسخ دهید.

این خانواده کدام یک از موادّ غذایی زیر را از مغازه نمی‌خرند؟ آن را علامت بزنید.

خانواده‌ی بهرام از چه جانورانی مراقبت می‌کنند؟ آن را علامت بزنید.

به نظر شما خانواده‌ی بهرام برای مراقبت از جانورانی که دارند، چه کار می‌کنند؟ یکی را بگو.

از هر کدام چه استفاده‌ای می‌بریم؟ درباره‌ی آن‌ها گفت‌وگو کنید.

به نظر شما گیاهان و جانوران به غیر از غذا و لباس، چه فایده‌های دیگری برای ما دارند؟

با گیاهان خوش‌بو، عطر درست می‌کنند.

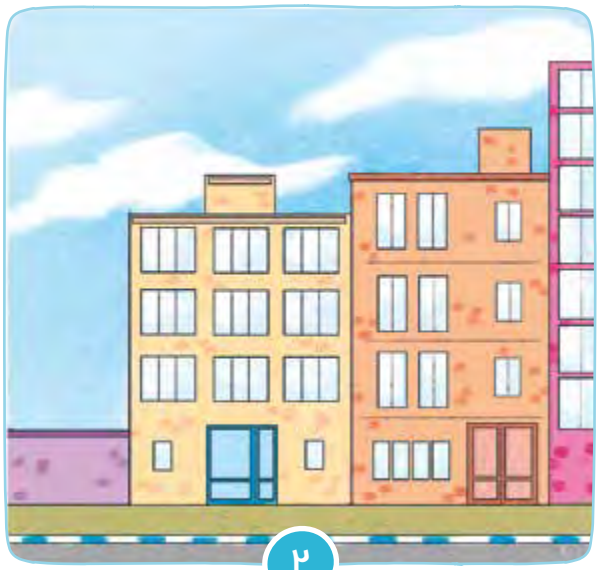

میز و صندلی خانه‌ی ما از چوب درخت ساخته شده‌اند.

من با صدای پرنده‌ها خوشحال می‌شوم.

شما هم درباره‌ی فایده‌های دیگری که می‌شناسید، در کلاس گفت وگو کنید.

به نظر شما کدام تصویر زیبا است؟ چرا؟

۱

۲

نظر هم‌گروهی‌هایت را درباره‌ی دو تصویر بالا بپرس.

به تعداد افرادی که هر تصویر را دوست دارند، گل‌ها را رنگ کن.

شماره‌ی تصویر	تعداد
۱	✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿
۲	✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿ ✿

مادرم با ساقه و برگ گیاهان،
وسیله‌های متفاوتی می‌سازد.

وسیله‌های زیر از گیاهان ساخته شده‌اند.

همراهِ خانواده وسیله‌هایی در خانه پیدا کنید که از گیاهان ساخته شده‌اند.

واژه‌ها

فایده، استفاده، موادّ غذایی

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

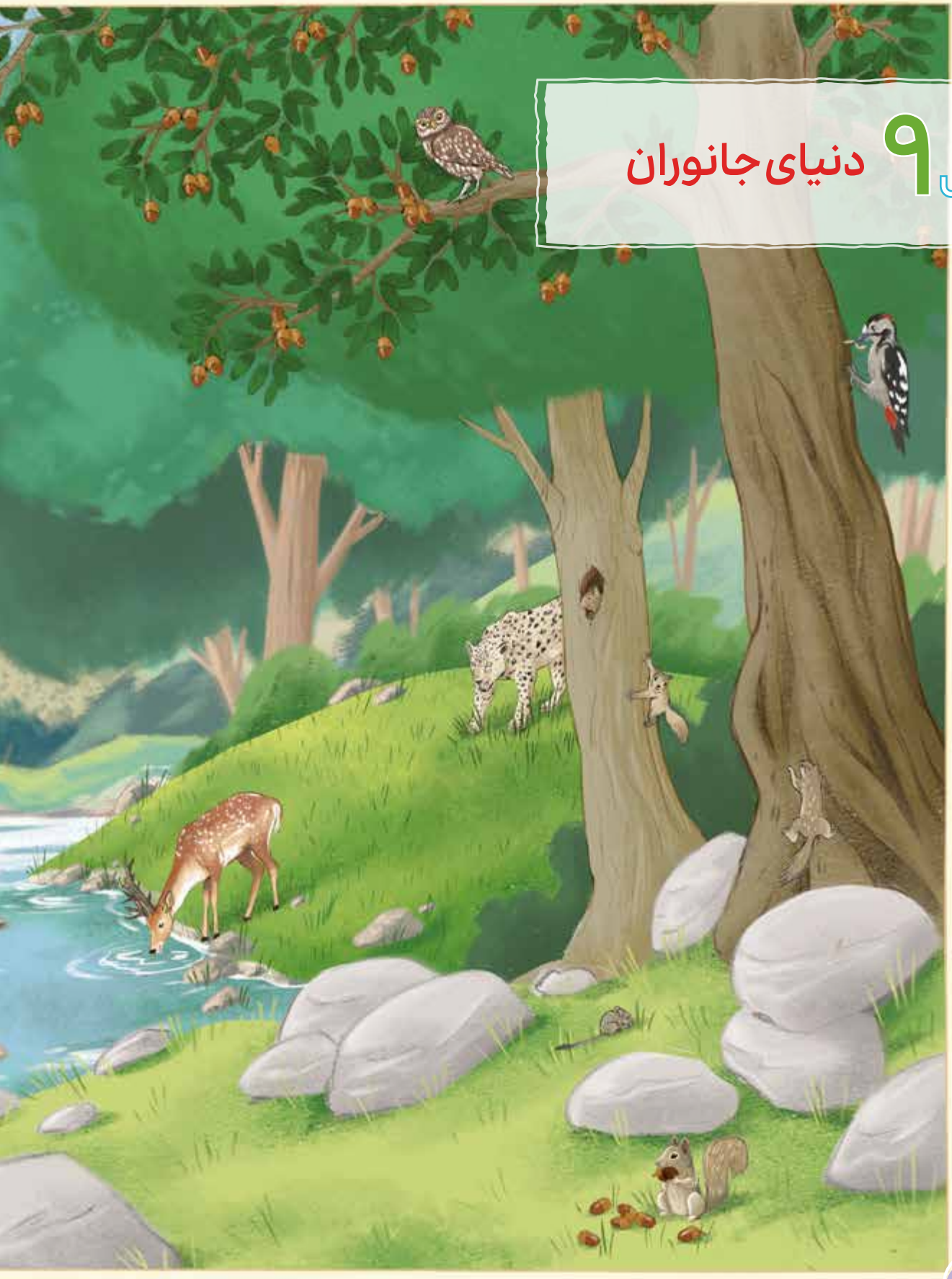

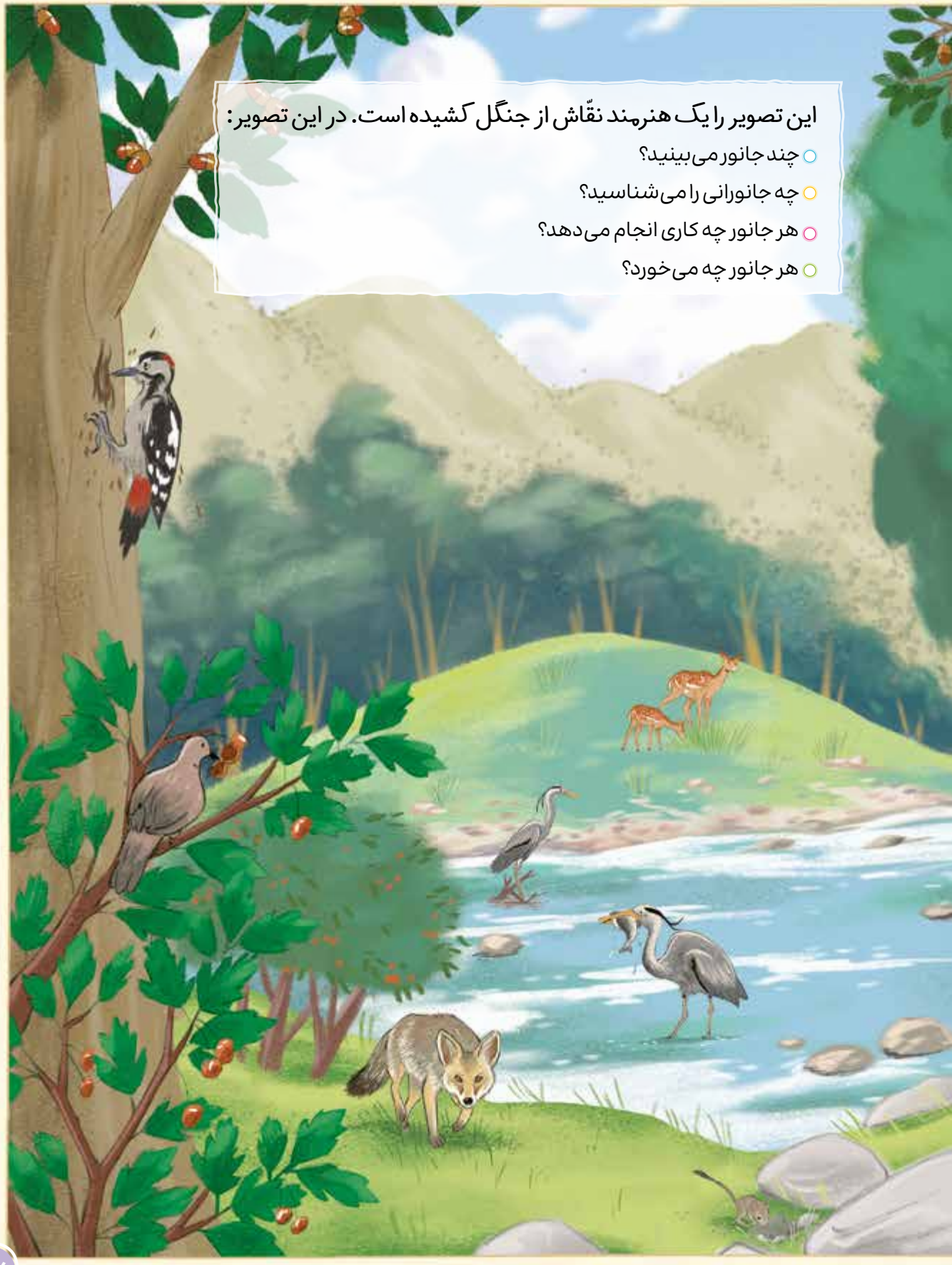
در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

درس ۹ دنیای جانوران

این تصویر را یک هنرمند نقّاش از جنگل کشیده است. در این تصویر:

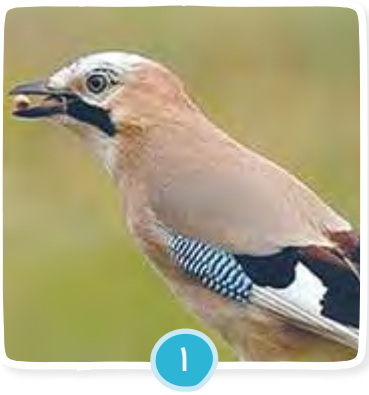
- چند جانور می‌بینید؟
- چه جانورانی را می‌شناسید؟
- هر جانور چه کاری انجام می‌دهد؟
- هر جانور چه می‌خورد؟

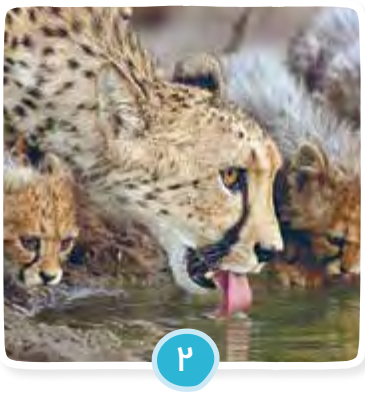
هر جانور چه می‌کند؟ به طور گروهی درباره‌ی آن گفت‌وگو کنید.

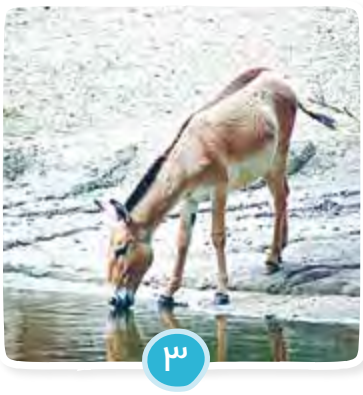

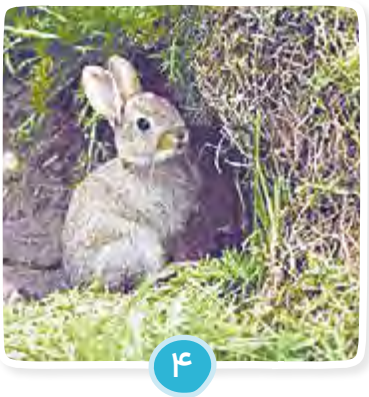
دوباره به تصویرها نگاه کنید و بگویید که جانوران به چه چیزهایی نیاز دارند.

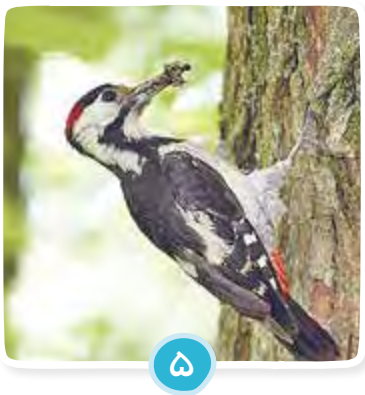
شماره‌ی هر عکس را در جای مناسب در جدول بنویسید.

۱

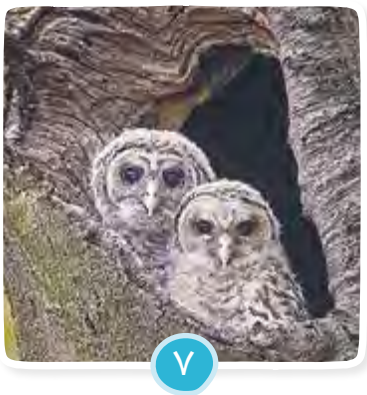

۲

۳

۴

۵

۶

۷

۸

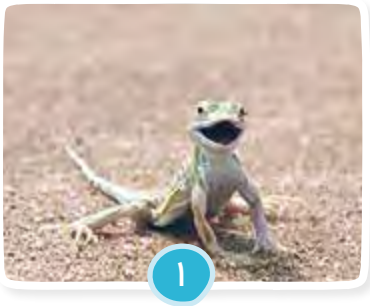

۹

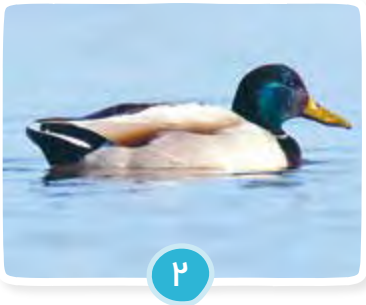
آب می‌خورد	غذا می‌خورد	استراحت می‌کند
	۹	۴

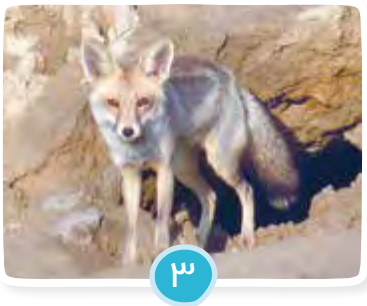
جانوران در جاهای متفاوتی زندگی می‌کنند.
حدس می‌زنید هر یک از این جانوران در کدام محیط زندگی می‌کند؟
شماره‌ی هر جانور را زیر محیط مربوط به آن بنویسید.

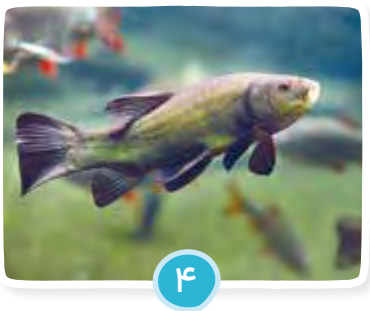

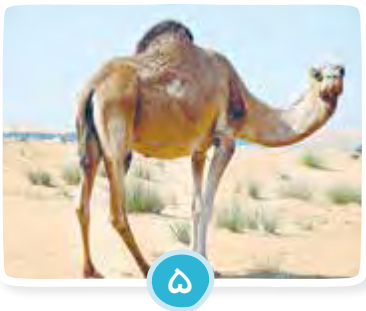

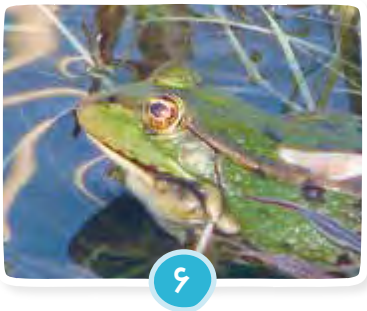

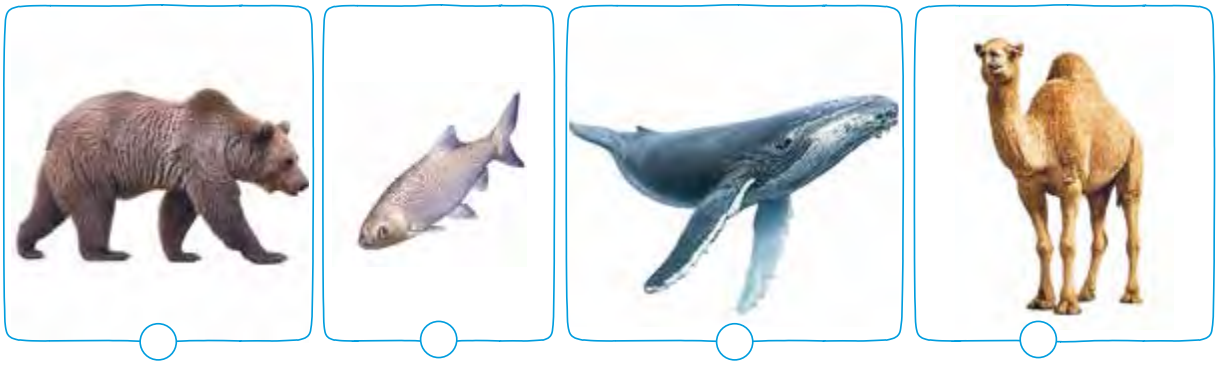

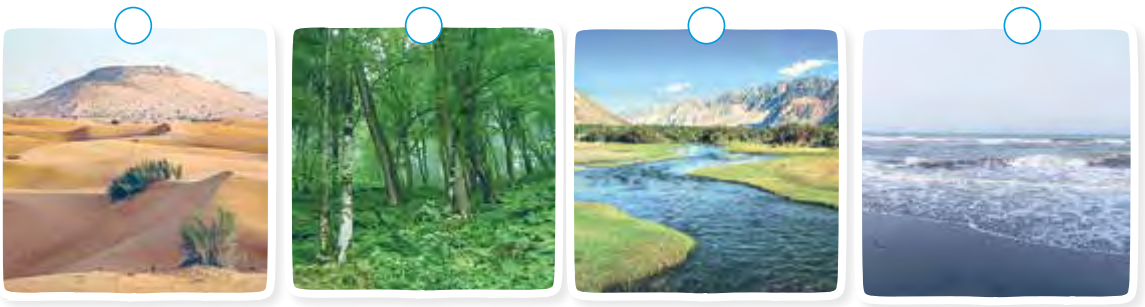
برای مراقبت از جانوران چه کارهایی انجام دهیم؟

هر جانور را به تصویر مناسب وصل کن.

هر جانور را به جایی که در آن زندگی می‌کند، وصل کن.

دریا | رود | جنگل | بیابان

دوست داری کدام یک از جانوران این درس را از نزدیک ببینی؟ آن را نقّاشی کن یا شکل ساده‌ای از آن بساز.

واژه‌ها

محیط، دریا، رود، جنگل، بیابان

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

کاربرگ ۴

۱ـ به این کارها توجّه کن. فکر کن که تو همه‌ی این کارها را انجام می‌دهی.
بگو فایده‌ی هر کاری که می‌کنی، فقط برای خودت است یا برای همه.

خرید کردن

بستنی خوردن

ظرف شستن

تمیز کردن

۲ـ با دیدن اتّفاق‌های زیر چه احساسی پیدا می‌کنی؟ خوشحال می‌شوی یا غمگین (ناراحت)؟
خشمگین (عصبانی) می‌شوی؟ یا شاید هم می‌ترسی؟

در حالی که بستنی می‌خوری،
بستنی روی زمین می‌افتد.

در اتاق تاریک
سایه می‌بینی.

پدرت برایت هدیه
خریده است.

برادر کوچکت، دفترت را
پاره کرده است.

۳ـ اگر دوست داری همراه بزرگ‌ترها «میرزا قاسمی» درست کن.

برای درست کردن «میرزا قاسمی» به کدام یک از این‌ها نیاز دارید؟

میرزا قاسمی

خیار | تخم مرغ | بادمجان | گوجه‌فرنگی

پیاز | سیر | سیب زمینی | کدو سبز

۴ـ به دسته‌های زیر نگاه کن. با جابه‌جایی کدام تصویر این دسته‌ها درست می‌شوند؟

دسته‌ی الف

دسته‌ی ب

حالا با توجّه به آنچه یادگرفتی به جای الف و ب نام هر دسته را بنویس.

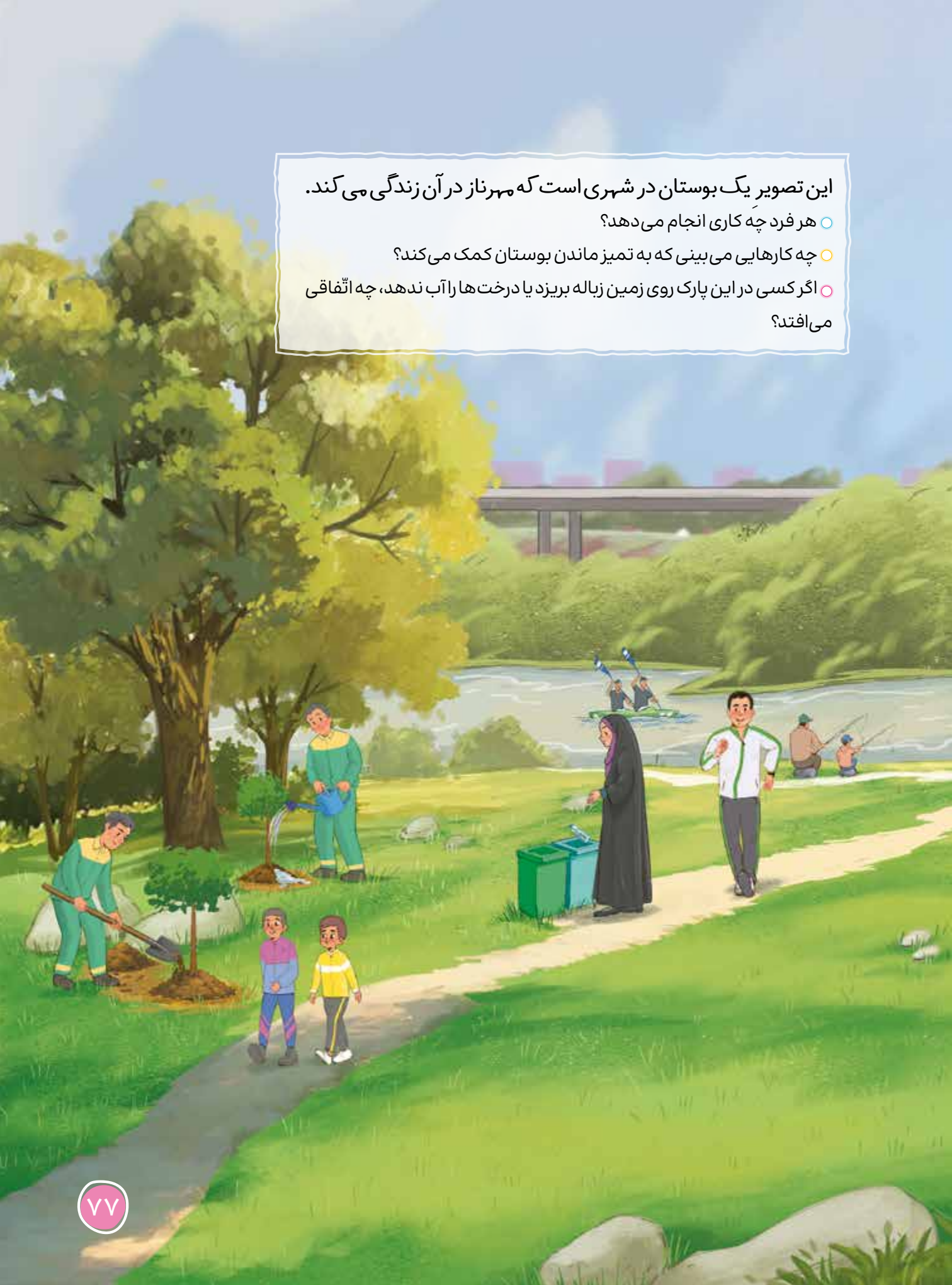
فصل ۵

استفاده می‌کنیم

- درس ۱۰ـ دوستِ خوبِ زمین باش
- درس ۱۱ـ درست استفاده کنیم، دوباره استفاده کنیم
- درس ۱۲ـ دنیای گرم و سرد ما
- درس ۱۳ـ آزمایش کنیم و یاد بگیریم

درس ۱۰ دوستِ خوبِ زمین باش

این تصویرِ یک بوستان در شهری است که مهرناز در آن زندگی می کند.

- هر فرد چه کاری انجام می‌دهد؟
- چه کارهایی می‌بینی که به تمیز ماندن بوستان کمک می‌کند؟
- اگر کسی در این پارک روی زمین زباله بریزد یا درخت‌ها را آب ندهد، چه اتّفاقی می‌افتد؟

این افراد را در تصویر بوستان پیدا کن.

- حسین و دوستش برای مسابقه‌ی قایق‌رانی تمرین می‌کنند.
- مهرناز در هوای تمیز، نفس عمیق می‌کشد.
- مهرداد و مادرش با کاغذ روزنامه، بادبادک درست می‌کنند.

شما هم برای هر یک از افرادی که در تصویر می‌بینی یک نام انتخاب کن و به دوستت بگو چه کار می‌کند. از دوستت بخواه او را در تصویر پیدا کند.

دوباره به تصویر بوستان نگاه کنید و به این پرسش‌ها پاسخ دهید.

- چه جاهایی آب هست؟
- چه استفاده‌هایی از آب می‌بینی؟

برای کدام یک از کارهای زیر به آب نیاز داریم؟ آن را علامت بزنید.

آب خیلی با ارزش است. در مصرف آب مراقب باشیم که آن را هَدَر ندهیم.

در هر ردیف مصرف درست آب را با رنگ سبز و هدر رفتن آب را با رنگ قرمز علامت بزنید.
دلیل انتخاب خود را بگویید.

عکس‌های زیر جاهایی را نشان می‌دهند که در آن‌ها آب هست. کدام را دیده‌ای؟

دریاچه

دریا

رود

آبشار

آبِ کدام لیوان برای نوشیدن نامناسب است؟ چرا؟

به نظر شما کدام آب برای ماهی‌ها مناسب است؟ چرا؟ درباره‌ی آن گفت‌وگو کنید.

برای انجام کدام یک از کارهای زیر به هوا نیاز داریم؟ آن را علامت بزنید.

دوست داری هوای شهری که در آن زندگی می کنی، شبیه کدام تصویر باشد؟ چرا ؟
درباره‌ی آن با هم کلاسی‌ها گفت‌وگو کنید.

ما به هوای تمیز نیاز داریم تا سالم و شاداب بمانیم.

کدام یک به تمیزی هوا کمک می‌کند؟ آن را با رنگ آبی علامت بزنید.

کدام یک هوا را آلوده می‌کند؟ آن را با رنگ قرمز علامت بزنید.

درباره‌ی آن‌ها گفت‌وگو کنید.

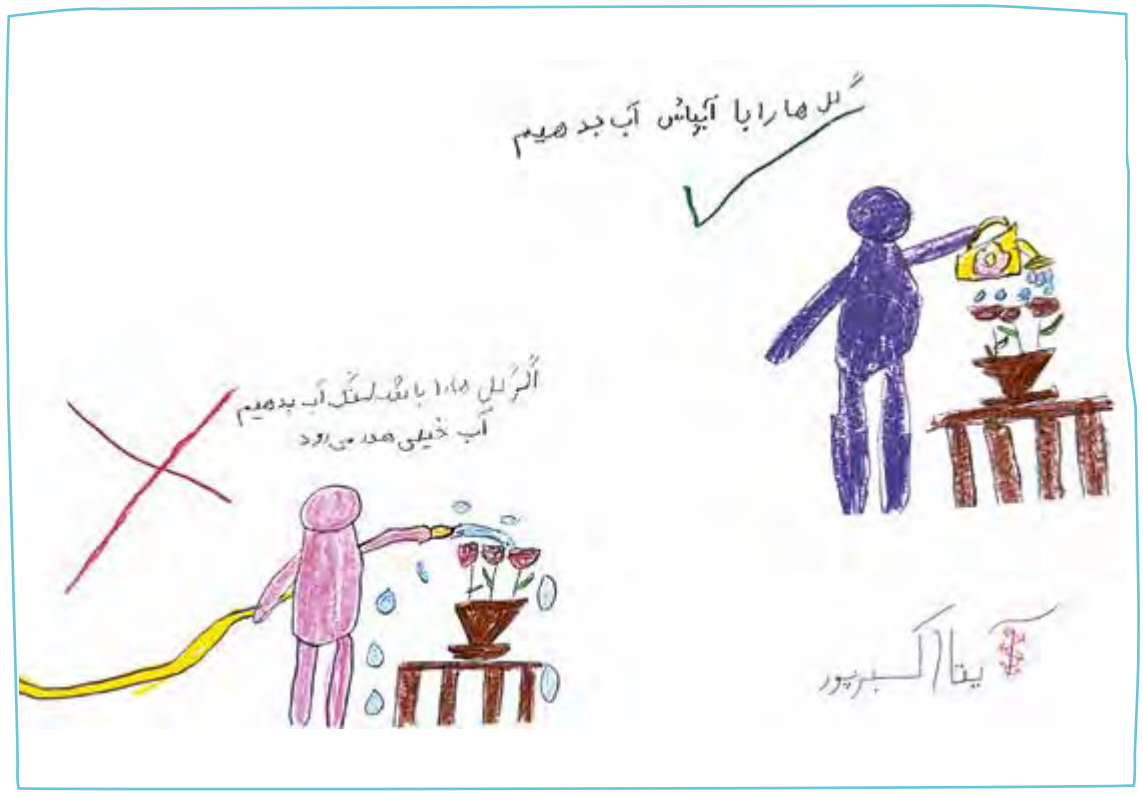

این نقّاشی را یک دانش‌آموز از این درس کشیده است.
تو هم یکی از چیزهایی را که یاد گرفتی، نقّاشی کن.

۲۹ دی را روز ملّی هوای پاک می‌نامند.

واژه‌ها

هوا، دریاچه، آبشار، مصرف، پاک

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

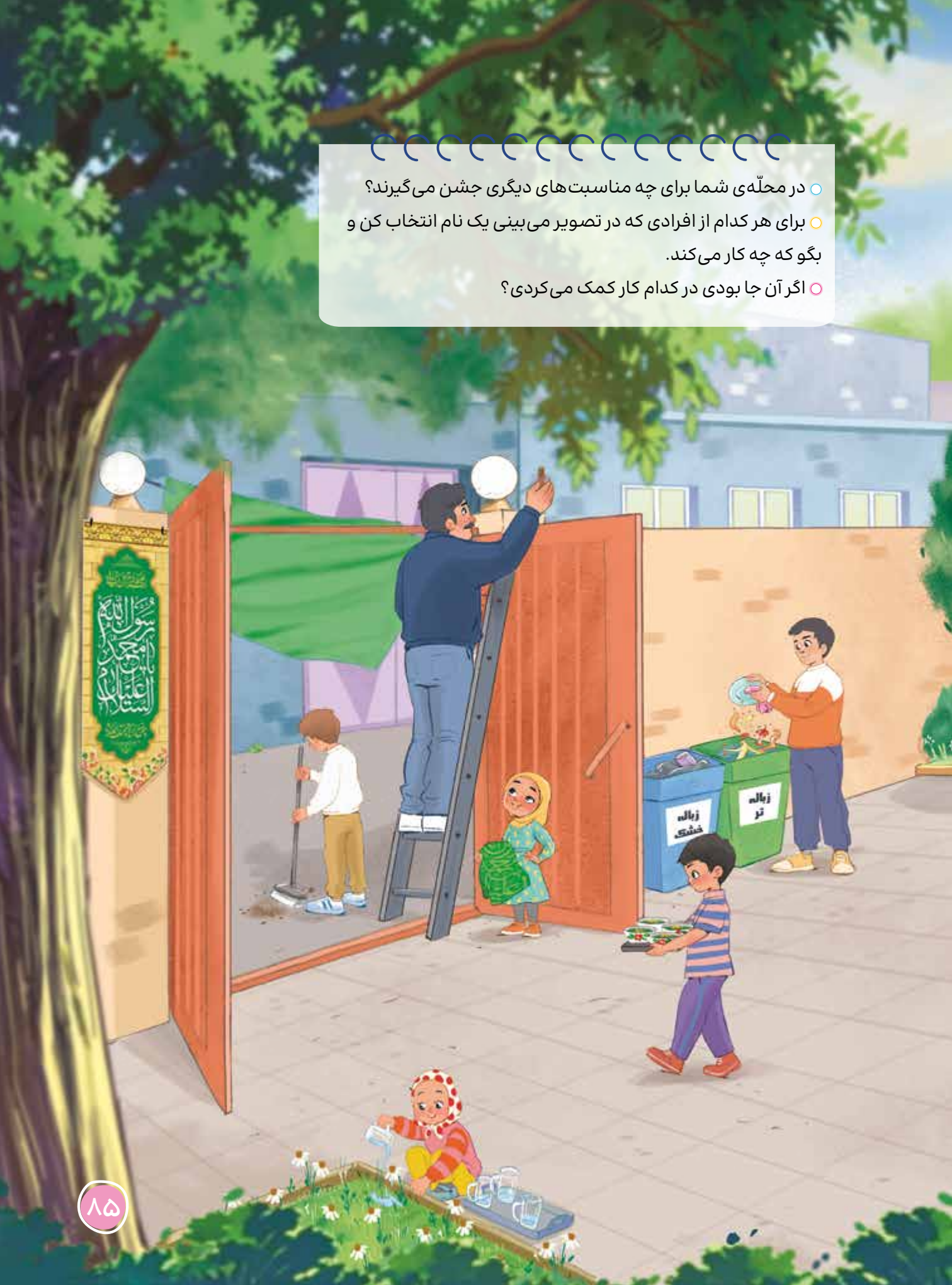

درس ۱۱ درست استفاده کنیم دوباره استفاده کنیم

خانواده‌ی مریم و مهدی همراه با همسایه‌ها، میلاد حضرت محمّد (صلّی الله علیه و آله) را جشن گرفتند. آن‌ها بعد از پایان جشن با همدیگر وسایل را جمع کردند و حیاط و کوچه را تمیز کردند.

- در محلّه‌ی شما برای چه مناسبت‌های دیگری جشن می‌گیرند؟
- برای هر کدام از افرادی که در تصویر می‌بینی یک نام انتخاب کن و بگو که چه کار می‌کند.
- اگر آن جا بودی در کدام کار کمک می‌کردی؟

به تصویر جشن دوباره نگاه کن و به پرسش‌های زیر پاسخ بده:

- با آبی که در لیوان‌ها مانده است، چه می‌کنند؟
- زمین را چگونه تمیز می‌کنند؟
- با غذایی که باقی مانده است، چه می‌کنند؟

هر تصویر چه کاری را نشان می‌دهد؟ کدام درست و کدام نادرست است؟ درباره‌ی آن‌ها گفت‌وگو کنید.

در سطل زباله‌ی کلاس شما چه چیزهایی هست؟
آیا همه‌ی زباله‌ها مثل هم هستند؟
چه تفاوتی با هم دارند؟

آموزگار گرامی

برای انجام این فعالیت ابتدا مطمئن شوید که در سطل زباله پسماندهای آلوده و خطرناک نباشد. از دستکش استفاده کنید. مراقب باشید تا دانش‌آموزان با زباله‌ها تماس نداشته باشند. می‌توانید این کار را در فضای باز انجام دهید.

دانش‌آموزان کلاس برای مراقبت از محیط کارهای زیر را پیشنهاد دادند.

شما هم بعد از گفت‌وگو در گروه، در هر ردیف یک مثال بنویسید یا نقّاشی کنید.

صرفه‌جویی در مصرف آب		
 وقتی حمّام می کنم آب را هدر نمی دهم و زود بیرون می آیم.	 برای مسواک زدن از لیوان آب استفاده می‌کنم و شیر آب را باز نمی‌گذارم.	
صرفه‌جویی در مصرف برق و گاز		
 وقتی از اتاق بیرون می‌روم، چراغ را خاموش می‌کنم.	 وقتی هوا کمی سرد است، به جای استفاده از بخاری، لباس بافتنی می‌پوشم.	
صرفه‌جویی در مصرف کاغذ		
 از هر دو طرف کاغذ استفاده می‌کنم.	 با برگه‌های باقی‌مانده، دفترچه درست می‌کنم.	

شما با چه کارهایی به بهتر شدن محیط کمک می‌کنید؟

کتاب‌ها را در جای خودشان می‌گذارم.

روی زمین زباله نمی‌ریزم.

کفش‌هایم را در جا کفشی می‌گذارم.

همراهِ معلّم در مدرسه بگردید. مکان‌های متفاوت را ببینید.
برای بهتر شدن آن‌ها کارهایی پیشنهاد دهید.
پیشنهادها را بگویید، بنویسید یا نقّاشی کنید.

مکان‌های مدرسه	پیشنهاد شما
کلاس	
آب‌خوری	
حیاط	
سرویس بهداشتی	

فرزاد و شاهین برای دیدن مادربزرگ به خانه‌ی او رفتند.

درباره‌ی چیزی که از داستان فهمیدید با هم‌گروهی‌ها گفت‌وگو کنید. به نظر شما کدام یک کار خوبی انجام داد؟ چرا؟

دانش‌آموزان برای استفاده‌ی درست از چیزهایی که دارند کارهای زیر را انجام می‌دهند.

با قوطی‌های خالی، جامدادی درست می‌کنم.

وقتی مدادم کوتاه می‌شود، دورش کاغذ می‌پیچم تا بلندتر شود و از آن بیشتر استفاده کنم.

لباس‌های خواهر بزرگ‌ترم را که برایش کوچک است، می‌پوشم.

با خانواده‌ی خود مشورت کنید و بگویید برای استفاده‌ی بهتر و بیشتر از وسایل و چیزهایی که دارید، چه کارهایی می‌توانید انجام دهید.

واژه‌ها

زباله، صرفه‌جویی

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

درس ۱۲ دنیای گرم و سردِ ما

یوسف و مارال به همراه خانواده‌ی خود در این خانه زندگی می‌کنند.

- در این تصویر چه چیزهایی می‌بینید؟
- چه چیزهایی گرم و چه چیزهایی سرد است؟
- چه جاهایی گرم است؟

خانه‌ی یوسف و مارال را دوباره ببینید و به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

- آبِ توی لیوان گرم است یا سرد؟ از کجا حدس زدی؟
- هوا گرم است یا سرد؟ از کجا حدس زدی؟
- اگر لیوانِ آب برای مدت زیادی بیرون بماند، آبِ آن چه می‌شود؟

لمس کن و به پرسش‌های زیر پاسخ بده.

وسایل مورد نیاز: لیوانِ آبِ گرم، لیوانِ آبِ سرد، قاشق فلزی

۱ـ دستت را به آرامی به لیوان آب گرم بزن. چه حسی داری؟

۲ـ حالا لیوان آب سرد را لمس کن. چه حسی داری؟

حدس بزن وقتی قاشق فلزی را در لیوان آب گرم بگذاریم، چه اتّفاقی می‌افتد؟

۳ـ قاشق فلزی را داخل آب گرم بگذار. چند لحظه صبر کن.

۴ـ حالا قاشق را لمس کن. چه تغییری کرد؟ گرم شد یا سرد؟

حدس بزن اگر قاشق فلزی را در آب سرد بگذاریم چه می‌شود؟

آموزگار گرامی

در انجام مشاهده‌ها و آزمایش‌های این درس، مراقبت کنید تا خطری برای دانش‌آموزان پیش نیاید. دمای آب حدود ۴۵ درجه‌ی سلسیوس باشد. کافی است دانش‌آموز گرم بودن لیوان آب را حس کند.

می‌خواهم یک وسیله‌ی مهم را به شما معرفی کنم.
به این وسیله دماسنج می‌گوییم.
به کمک دماسنج می‌فهمیم که چیزها چقدر گرم هستند.
وقتی چیزی گرم‌تر شود، خط رنگی در لوله بالاتر می‌رود.

دماسنج

به تصویر نگاه کن و بگو آبِ کدام لیوان گرم‌تر است؟

لیلا از معلّم پرسید: اگر در لیوانی آبِ گرم باشد، پس از مدّتی آب گرم‌تر می‌شود یا این که سرد می‌شود؟
معلّم به لیلا گفت: این لیوانِ آبِ گرم را بگیر. آزمایش کن و پاسخ را پیدا کن.

شما هم با انجام آزمایش به پرسش لیلا پاسخ دهید.

یکی از دانش‌آموزان گفت: کاش می‌توانستم این آب را زودتر خنک کنم و آن را بنوشم.

با هم کاوش کنیم.

چگونه می‌توانیم آبِ گرم را سریع‌تر خنک کنیم؟

فکر کن و پیشنهاد خودت را نقّاشی کن.

شکلی که کشیده‌ای را به هم‌گروهی‌هایت نشان بده. در گروه درباره‌ی شکل‌ها گفت‌وگو کنید.

تصمیم بگیرید چه پیشنهادی را می‌خواهید آزمایش کنید. آن را نقّاشی کن.

به چه وسیله‌هایی نیاز دارید؟ به کمک معلّم آن‌ها را تهیّه کنید.

با هم‌گروهی‌ها آزمایش کنید. آیا آب خنک شد؟

آموزگار گرامی

دانش‌آموزان را هدایت کنید تا استفاده از وسایل در دسترس و ساده را پیشنهاد دهند.

کار گروه‌های دیگر را ببینید. چگونه می‌توانید بفهمید که کار کدام گروه آب را سریع‌تر خنک کرده است؟ درباره‌ی آن با هم گفت‌وگو کنید.

به کمک هم‌گروهی‌ها، مراحل کاری که انجام داده‌اید را روی یک کاغذ بکشید.
یکی از شما آن را برای بقیّه‌ی دانش‌آموزان کلاس توضیح دهد.

از کاری که انجام دادید چه یاد گرفتید؟ آن را بنویسید.

واژه‌ها

خنک، دماسنج، آزمایش، کاوش

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

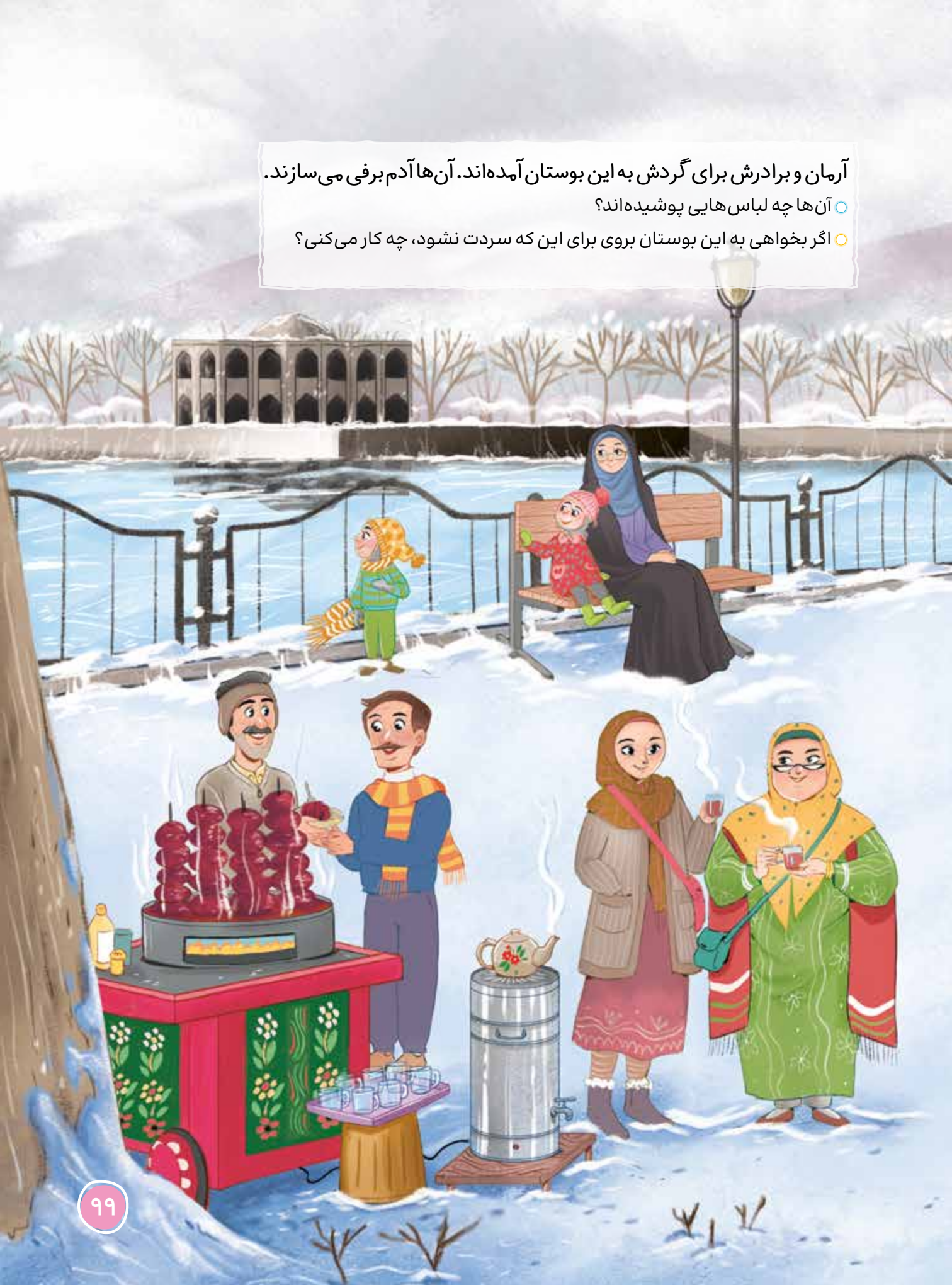

درس ۱۳ آزمایش کنیم و یاد بگیریم

آرمان و برادرش برای گردش به این بوستان آمده‌اند. آن‌ها آدم برفی می‌سازند.

- آن‌ها چه لباس‌هایی پوشیده‌اند؟
- اگر بخواهی به این بوستان بروی برای این که سردت نشود، چه کار می‌کنی؟

تصویر بوستان را دوباره ببینید و به پرسش‌های زیر پاسخ دهید.

اگر آرمان و برادرش دستکش نداشته باشند، چه می‌شود؟

مردم چه لباس‌هایی پوشیده‌اند؟

رنگ لباس‌ها تیره است یا روشن؟

چه چیزهایی گرم هستند؟

چه چیزهایی سرد هستند؟

چه چیزهایی گرما تولید می‌کنند؟

شما چه پرسش‌های دیگری درباره‌ی تصویر بوستان دارید؟

دانش‌آموزان پرسش‌های زیر را درباره‌ی تصویر بوستان پرسیدند.

چرا در زمستان لباس پشمی می‌پوشیم؟

آیا رنگ لباس هم تأثیری در گرم یا سرد شدن دارد؟

آیا همه‌ی لباس‌ها به یک اندازه گرم نگه می‌دارند؟

معلّم گفت: بیایید با هم چند آزمایش انجام دهیم تا پاسخ پرسش‌هایتان را پیدا کنید.

آموزگار گرامی

در انجام مشاهده‌ها و آزمایش‌های این درس، دانش‌آموزان را همراهی و پشتیبانی کنید.
برای هدایت آن‌ها پرسش‌های هدفمندی طرح کنید.

آزمایش ۱

برای انجام این آزمایش به دو لیوان شیشه‌ای، آب گرم و پارچه‌ی پشمی نیاز داریم.

۱ـ به کمک معلّم در دو لیوان به مقدار مساوی آب گرم بریزید.

۲ـ دور یکی از لیوان‌ها را با یک پارچه‌ی پشمی بپوشانید.

می توانید از یک جوراب یا شال پشمی هم استفاده کنید.

پیش‌بینی می کنید پس از مدّتی چه می‌شود؟

چند دقیقه صبر کنید. پارچه‌ی پشمی را از دورِ لیوان بردارید.

۳ـ به آرامی دست خود را دورِ هر لیوان بگذارید.

چه تفاوتی حس می کنید؟

کدام لیوان هنوز گرم است؟

از این آزمایش چه نتیجه‌ای گرفتید؟

آموزگار گرامی

در انجام مشاهده‌ها و آزمایش‌های این درس، مراقبت کنید دانش‌آموزان آسیب نبینند. دمای آب بیش از ۵۰ درجه‌ی سلسیوس نباشد.

پس از انجام آزمایش ۱ درباره‌ی پرسش‌های زیر با هم کلاسی‌ها گفت‌وگو کنید:

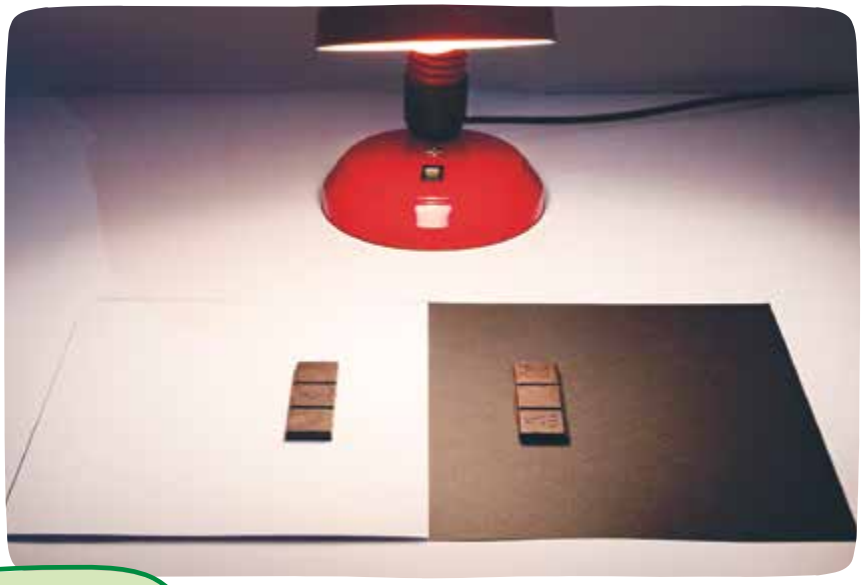
- پارچه‌ی پشمی چه تأثیری در این آزمایش داشت؟
- در هوای سرد برای گرم ماندن چه کاری باید انجام دهیم؟

آزمایش ۲

برای انجام این آزمایش به مقوّای سیاه، مقوّای سفید و دو تکّه‌ی هم‌اندازه از یک شکلات نیاز داریم.

۱ـ یک مقوّای سیاه و یک مقوّای سفید زیر نور خورشید بگذارید.
اگر آفتاب نبود، می‌توانید از چراغ مطالعه یا لامپ پرنور استفاده کنید.
۲ـ شکلات را به دو تکّه‌ی هم‌اندازه قسمت کنید. هر تکّه را روی یک مقوّا بگذارید.
پیش‌بینی می‌کنید پس از مدّتی چه می‌شود؟
۳ـ چند دقیقه صبر کنید تا نور به شکلات‌ها بتابد.

چه تفاوتی در شکلات‌ها می‌بینید؟

کدام یک نرم‌تر شده است؟

از این آزمایش چه نتیجه‌ای گرفتید؟

پس از انجام آزمایش، میز را تمیز کنید.

پس از انجام آزمایش ۲ درباره‌ی پرسش‌های زیر با هم کلاسی‌ها گفت‌وگو کنید:

- آیا رنگ مقوّا اثری در نتیجه‌ی آزمایش داشت؟
- با توجّه به نتیجه‌ی آزمایش به نظر شما در هوای گرم و آفتابی، لباس چه رنگی بپوشیم؟

آزمایش ۳

برای انجام این آزمایش به دو لیوان شیشه‌ای، آب گرم و درپوش نیاز داریم.

۱ـ به کمک معلّم در دو لیوان به مقدار مساوی آب گرم بریزید.

۲ـ روی یکی از لیوان‌ها را با درپوش بپوشانید.

حدود ۱۰ دقیقه صبر کنید. پیش‌بینی می کنید چه اتّفاقی می‌افتد؟

۳ـ به آرامی دست خود را دور هر لیوان بگذارید.

چه تفاوتی حس می کنید؟

کدام لیوان گرم‌تر است؟

از این آزمایش چه نتیجه‌ای گرفتید؟ درباره‌ی آن با هم کلاسی‌ها گفت‌وگو کنید.

۱

۲

۳

شما با دستتان گرمی و سردی لیوان‌ها را حس کردید.

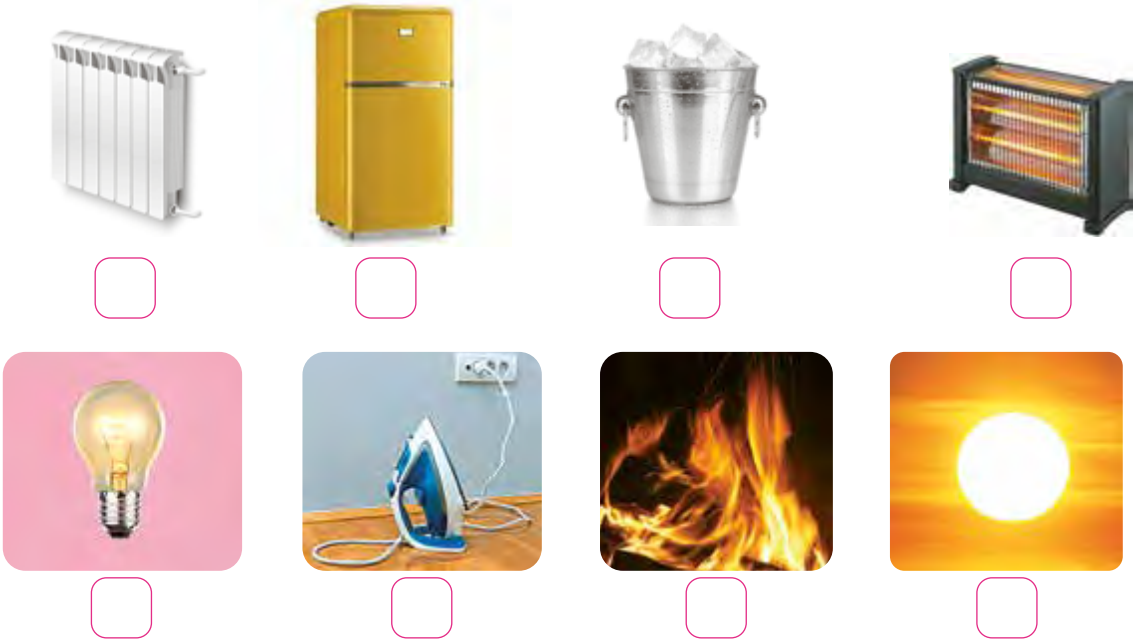
اگر بخواهیم این کار را دقیق انجام دهیم از دماسنج استفاده می‌کنیم.

یکی از دانش‌آموزان گفت: لیوانی که درِ آن باز بود، مثل خانه‌ای است که پنجره‌اش را باز گذاشته‌ایم.

آیا شما با او موافق هستید؟ دلیل شما چیست؟

به تصویرها نگاه کنید. کدام‌ها گرما تولید می‌کنند؟

اگر بخواهی چای داخل این لیوان مدّت بیشتری گرم بماند، چه کارهایی انجام می‌دهی؟ درباره‌ی آن گفت‌وگو کن.

فکر کن می‌خواهی همراه خانواده به گردش بروید. راه‌هایی پیشنهاد بده که غذای شما گرم بماند.

با چیزهایی که در این درس یاد گرفته‌ای، برای ادامه‌ی جمله‌ی زیر یک داستان بگو.
اگر دوست داری آن را نقّاشی کن.

امروز هوا سرد است...

در این درس یاد گرفتم

واژه‌ها

گرما، آزمایش، پیش‌بینی، تولید

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

این درس را چقدر دوست داشتم؟

کاربرگ ۵

۱ـ فکر کن و بگو.

- در خانه‌ی شما برای چه کارهایی بیشتر آب مصرف می‌شود؟
- آیا پیشنهادی داری که مصرف آب برای آن کارها کمتر شود؟

۲ـ به تصویرها نگاه کن و بگو.

- اگر هر یک از این‌ها برای تو پیش بیاید، چه کار می‌کنی؟
- پاسخ‌های دوستانت را گوش کن. به نظر تو و دوستانت، بهترین کار چیست؟

لقمه‌ای که داری، بزرگ است و نمی‌توانی همه‌ی آن را بخوری.

کفشت برای پایت کوچک است.

آستین لباست پاره شده است.

۳ـ به این پرسش‌ها پاسخ بده.

- در خانه‌ی شما برای چه کارهایی برق مصرف می‌شود؟
- امشب در خانه ببین که چند لامپ روشن است؟
- آیا لازم است همه‌ی آن‌ها روشن باشند؟

۴ـ با دوستانت درباره‌ی پاسخ این پرسش گفت‌وگو کن.

○ آیا پالتو مانند بخاری، چیزی است که گرما تولید می‌کند؟

۵ـ در اینجا تعدادی واژه می‌بینی. بعضی به سرما و بعضی به گرما مربوط می‌شوند. به کمک یک بزرگ‌تر شماره‌ی هر کدام را در جدول در جای مناسب بنویس.

۱ یخ

۲ داغ

۳ برف

۴ لرزیدن

۵ یخبندان

۶ عرق کردن

۷ خنک

۸ آفتاب

۹ خورشید

واژه‌هایی که به گرما مربوط می‌شوند.	واژه‌هایی که به سرما مربوط می‌شوند.

۶ـ ستاره می‌خواست آزمایش کند که آبِ سرد در چه جایی زودتر گرم می‌شود. او یک لیوان را با آبِ سرد پر کرد و آن را در اتاق گذاشت. لیوان دیگر را که از شیرِ آب پر کرده بود در حیاط گذاشت.

خواهرش به او گفت که آزمایش تو اشتباه دارد.

به نظر تو اشتباه ستاره چیست؟

آبِ سرد

آبِ شیر

فصل ۶

جست و جو کنیم و بسازیم

- درس ۱۴ ـ با هم کاوش کنیم
- درس ۱۵ ـ با هم بسازیم

درس ۱۴ با هم کاوش کنیم

این تصویر، دانش‌آموزان را در حال آماده شدن برای جشن نشان می‌دهد.

- هر دانش‌آموزدر حال انجام چه کاری است؟
- چه وسایلی در تصویر می‌بینی؟ این وسایل چه تفاوت‌هایی با هم دارند؟

بعد از جشن، معلّم از دانش‌آموزان خواست تا وسایل را در دسته‌های متفاوتی قرار دهند.

محسن و هم‌گروهی‌هایش وسایل را در سه دسته قرار دادند:

علیرضا و هم‌گروهی‌هایش وسایل کلاس را در پنج دسته قرار دادند:

به نظر شما هر گروه بر چه اساسی وسایل را دسته‌بندی کرده است؟

گروه	بر اساس استفاده‌ای که از آن‌ها می‌کنیم.	بر اساس چیزی که از آن ساخته شده‌اند.
گروه محسن	☐	☐
گروه علیرضا	☐	☐

به طور گروهی وسایلی مانند نمونه‌های زیر را به کلاس بیاورید.

هر وسیله از چه ساخته شده است؟

با هم گروهی‌ها گفت‌وگو کنید، وسایلی که آورده‌اید را بر اساس چیزی که از آن ساخته شده‌اند، دسته‌بندی کنید.

آن‌ها را در چند دسته قرار دادید؟

به نظرم سیم هم مانند قاشق، فلزی است.

آیا این قاشق هم پلاستیکی است؟

دسته‌هایی که درست کرده‌اید را مرتّب روی میز قرار دهید.

در کلاس بگردید. دو وسیله‌ی دیگر را انتخاب کنید. آن‌ها را در کدام دسته قرار می دهید؟

برای روز بعد، یک وسیله‌ی ساده و بی‌خطر را با اجازه‌ی بزرگ‌ترها از خانه بیاورید و آن را در دسته‌ی مناسب بگذارید.

دسته‌هایی که درست کرده‌اید را به گروه‌های دیگر نشان دهید. آیا شبیه هم هستند؟

با هم‌گروهی‌های خود گفت‌وگو کنید و به پرسش‌های زیر پاسخ دهید:

- چرا پنجره‌ها را از سنگ نمی‌سازند؟
- چرا قاشق‌ها را از کَره نمی‌سازند؟
- چرا میخ‌ها را از پلاستیک نمی‌سازند؟
- چرا پتوها را از فلز نمی‌سازند؟

از این گفت‌وگو چه چیزی یاد گرفتید؟ آن را در یک جمله به معلّم بگویید.

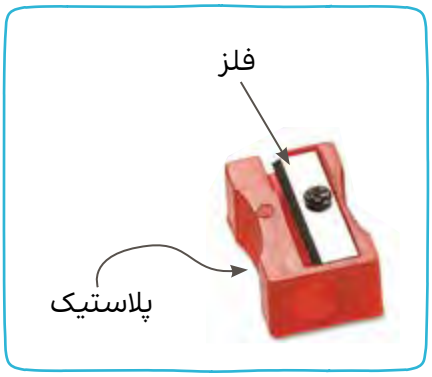
در مدرسه وسایلی انتخاب کنید و برای آن‌ها جدول را به کمک هم گروهی‌ها کامل کنید.

وسیله	از چه ساخته شده است؟	چه چیز دیگری برای ساختن آن مناسب است؟	چه چیزی برای ساختن آن نامناسب است؟
صندلی	چوب	فلز، پلاستیک	کاغذ
قاشق	فلز	پلاستیک،چوب	گره
.....			
.....			
.....			
.....			

کاغذ برای ساختن چه وسیله‌ای مناسب است؟ آن را نقّاشی کن. چرا این‌طور فکر می‌کنی؟

کاغذ برای ساختن چه وسیله‌ای مناسب نیست؟ آن را نقّاشی کن. چرا این‌طور فکر می‌کنی؟

بعضی وسایل از چند چیز ساخته شده‌اند.

شما چه وسایلی می‌شناسید که از چیزهای متفاوتی ساخته شده اند؟

در هر تصویر چه می‌بینید؟ چه شباهتی با هم دارند؟ از چه ساخته شده‌اند؟
درباره‌ی آن در کلاس گفت‌وگو کنید.

معلّم قطعه‌های خانه‌سازی را در اختیار شما قرار می‌دهد. به طور گروهی با استفاده از آن‌ها دست‌سازه‌های متفاوتی بسازید. دست‌سازه‌ها را به نمایش بگذارید.

همراهِ خانواده با استفاده از چیزی مانند چوب‌بستنی، دو کاردستی متفاوت درست کن.

وسیله‌ای در یک کیسه در دست معلّم شما پنهان شده است. با کمک راهنمایی‌های زیر و با پرسیدن سؤال، حدس بزنید که چیست.

وسیله‌ای است که شما از آن زیاد استفاده می‌کنید.

همین الان روی میز یا در کیف شما هست.

بدون آن انجام تکالیف سخت می‌شود.

این وسیله از چند چیز متفاوت درست شده است.

آیا درست حدس زدید؟

وسیله‌ی پنهان شده در کیسه را مشاهده کنید. یک نقّاشی دقیق از آن بکشید که همه‌ی قسمت‌هایش را نشان دهد.

نقّاشی هم‌کلاسی‌ها را ببینید. اگر لازم بود نقّاشی خود را اصلاح کنید.
به نظر شما با چه چیزهای دیگری می‌توان آن وسیله را ساخت؟ چه دلیلی دارید؟ با هم‌کلاسی‌ها گفت‌وگو کنید.

همراهِ خانواده در خانه بگردید و وسایلی پیدا کنید که:

پلاستیکی و فلزی باشد.	چوبی و پارچه‌ای باشد.	شیشه‌ای و فلزی باشد.

نام وسیله را در جدول بنویسید یا شکل آن را بکشید.

واژه‌ها

وسیله، فلزی، شیشه‌ای، چوبی، پلاستیکی، دست‌سازه‌ها

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

درس ۱۵ با هم بسازیم

دانش‌آموزان برای نمایشگاه پایانِ سال، در حال ساختن دست‌سازه هستند.

- به نظر شما هر دانش‌آموز در حال انجام چه کاری است؟
- کدام وسیله را می‌شناسی؟ آیا می‌دانی برای انجام چه کاری مناسب است؟

شما هم مانند سحر برای خودتان یک آویزِ اسم بسازید.

یک مقوّا را ببرید. می‌توانید از مقوّای جعبه‌ها استفاده کنید.

بریدن مقوّا با کدام وسیله مناسب است؟

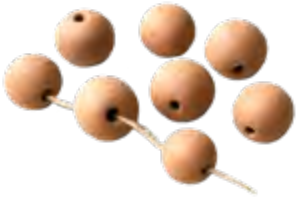

نام خود را روی مقوّا بنویسید. برای این که آن را از گردنتان آویزان کنید چه می کنید؟

به نظر شما سوراخ کردن مقوّا با کدام وسیله مناسب‌تر است؟

به کمک معلّم وسایل زیر را امتحان کنید. وسیله‌ی مناسب را پیدا کنید.

می‌توانی با نخ و گِل مجسمه‌سازی یا گِل سُفال، برای آویز اسمت بند درست کنی. برای این کار اوّل دانه‌های گِلی درست کن.

حالا دانه‌های گِلی را سوراخ کن تا نخ را از آن‌ها رد کنی. دانه‌ها را با کدام یک از وسایل زیر سوراخ می‌کنی؟

با هم کاوش کنیم.

وسیله‌ای بسازید که مانند قایق روی آب بماند. برای این کار ابتدا به تنهایی شکل ساده‌ای از آن وسیله را نقّاشی کن.

شکلی که کشیده‌ای را به هم گروهی‌هایت نشان بده و درباره‌ی آن با هم گفت‌وگو کنید.

با هم تصمیم بگیرید وسیله‌ای که می‌سازید، چه شکلی باشد. آن را نقّاشی کن.

به طورگروهی تصمیم بگیرید که وسیله را با چه چیزی بسازید.

با هم‌دیگر آزمایش کنیم تا ببینیم چه چیزی روی آب می‌ماند.
اگر هر یک از چیزهای زیر را در ظرف پر از آب رها کنید، چه اتّفاقی می‌افتد؟
روی آب می‌ماند یا به کفِ ظرف می‌رود؟

برای انجام آزمایش تعدادی از آن‌ها را تهیّه کنید.
قبل از انجام آزمایش، حدس خود را در جدول نشان دهید.
آزمایش را انجام دهید و نتیجه را در جدول وارد کنید.

کدام را می‌خواهید آزمایش کنید؟	حدس غرق می‌شود؟ یا روی آب می‌ماند؟	نتیجه‌ی مشاهده غرق شد. یا روی آب ماند.
		

احسان و هم‌گروهی‌هایش یک قایق کاغذی ساختند. قایق کاغذی روی آب ماند، امّا آب آن را خیس کرد و خراب شد.

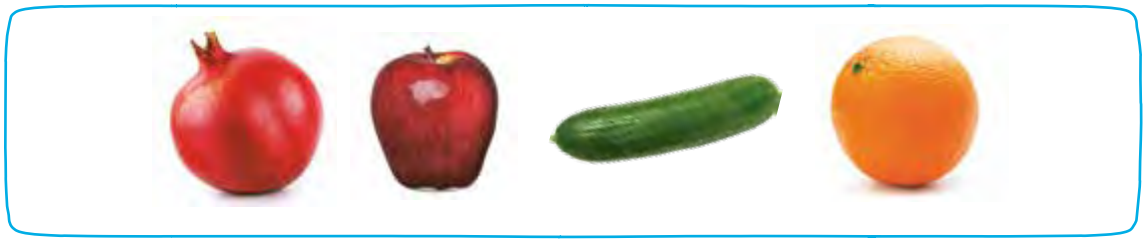
چه پیشنهادهایی برای آن‌ها دارید تا قایق کاغذی خیس نشود؟ درباره‌ی آن گفت‌وگو کنید.

آن‌ها تصمیم گرفتند چیزهایی مانند مثال‌های زیر را آزمایش کنند تا مشکل حل شود.

شما هم آزمایش کنید تا ببینید کدام یک برای ساختن قایق مناسب است. سپس یک قایق به شکل دلخواه درست کنید.

همراهِ خانواده آزمایش کنید تا ببینید کدام میوه روی آب می‌مانَد. قبل از انجام آزمایش، حدس بزنید که میوه روی آب می‌مانَد یا غرق می‌شود؟

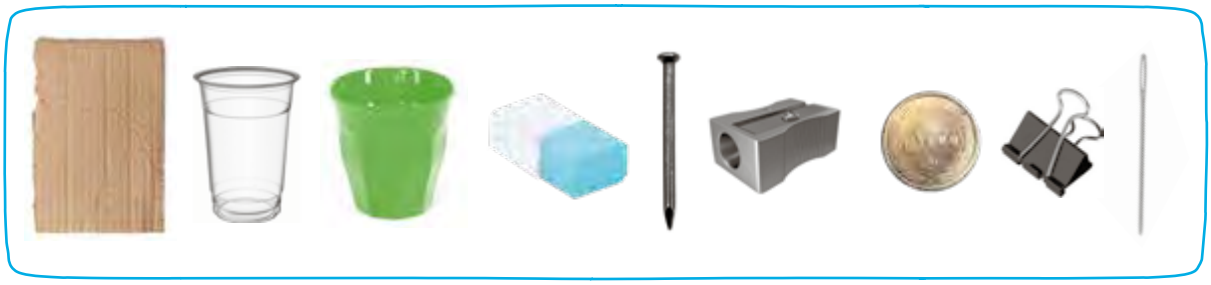

همراهِ خانواده قایقی بساز که روی آب بماند و بتواند مثلاً یک پاک‌کن را هم روی خود نگه دارد و غرق نشود. نقّاشی آن را روی کاغذ بکشید و به کلاس ببرید.

دانش‌آموزان نقّاشی خود را به کلاس آوردند. معلّم از آن‌ها خواست تا ببینند که نقّاشی‌هایشان با استفاده از آهن‌ربا به کدام یک از وسیله‌های زیر می‌چسبند. شما هم همین کار را انجام دهید.

حدس می‌زنید کدام یک از وسایل زیر به آهن‌ربا می‌چسبد؟ با استفاده از آهن‌ربا درستی حدستان را بررسی کنید.

همراه با بزرگ‌ترها در خانه چیزهایی پیدا کن که به آهن‌ربا می‌چسبند.

در این درس یاد گرفتم

واژه‌ها

کاوش، آهن‌ربا، دست‌سازه

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

این درس را چقدر دوست داشتم؟

کاربرگ ۶

۱ـ سارا گفت می‌خواهم لباس سنگی بدوزم تا پاره نشود. دوستش به او گفت اما سنگ برای دوختن لباس مناسب نیست. آیا با نظر او موافقی؟ چرا؟

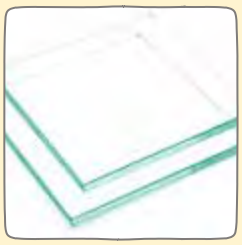
۲ـ به نظرت قابلمه را به جز با فلز، با کدام یک از چیزهای زیر می‌توانیم بسازیم؟

پارچه

چوب

پلاستیک

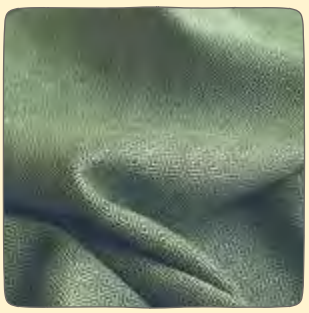

سنگ

شیشه

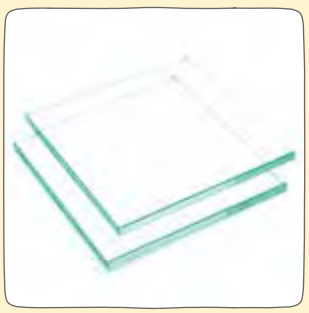
۳ـ به نظرت کدام یک از چیزهای زیر برای ساختن لیوان چای مناسب است؟چرا؟

شکلات

گره

پارچه

فلز

شیشه

چوب

۴ـ این‌جا شکل یک چاقو را نقّاشی کن.

این‌جا شکل یک قیچی را نقّاشی کن.

- با توجه به استفاده‌ی چاقو، بگو یا بنویس که چاقو چه وسیله‌ای است؟
- با توجه به استفاده‌ی قیچی، بگو یا بنویس که قیچی چه وسیله‌ای است؟
- چاقو و قیچی چه شباهتی به هم دارند؟
- چاقو و قیچی چه تفاوتی با هم دارند؟
- دو وسیله‌ی دیگر پیدا کن که از آن‌ها برای بریدن استفاده می‌کنند. اگر دوست داشتی آن را نقّاشی کن.

فصل ۷

تغییر می‌کنیم

- درس ۱۶ ـ من بزرگ می‌شوم
- درس ۱۷ ـ تغییرها را پیدا کن
- درس ۱۸ ـ یک سالِ رنگارنگ

درس ۱۶ من بزرگ می‌شوم

- شما از زمان تولّد تا الان چه تغییری کرده‌اید؟
- آیا کفش‌هایی که در سال‌های گذشته می‌پوشیدید، الان اندازه هستند؟
- چه کارهایی می‌توانید انجام دهید که قبلاً نمی‌توانستید؟

حالا این پیراهن برایم کوچک است.

چگونه بدانم که از نوزادی تا الان رشد و تغییر کرده‌ام؟

بیا عکس‌هایت را با هم ببینیم.

این فیلمِ اولین روز راه رفتنت است.

این لباس را وقتی نوزاد بودی برایت بافتم.

وقتی سه سالت بود قدت به دستگیره‌ی در نمی‌رسید.

تو هم با کمک خانواده، چیزهایی پیدا کن که رشد و تغییراتت را نشان می‌دهند. درباره‌ی آن‌ها در کلاس گفت‌وگو کن.

وقتی دو ساله بودم به توت‌فرنگی می‌گفتم توف‌توفکه

آیا تا پایان کلاس سوم بزرگ‌تر می‌شوم؟

حالا	پایان کلاس سوم

قد این کودک چه تغییری کرده است؟

پای این کودک چه تغییری کرده است؟

شما هم این کار را انجام دهید تا در آینده بدانید اندازه‌ی قد و پای شما چه تغییری کرده است.

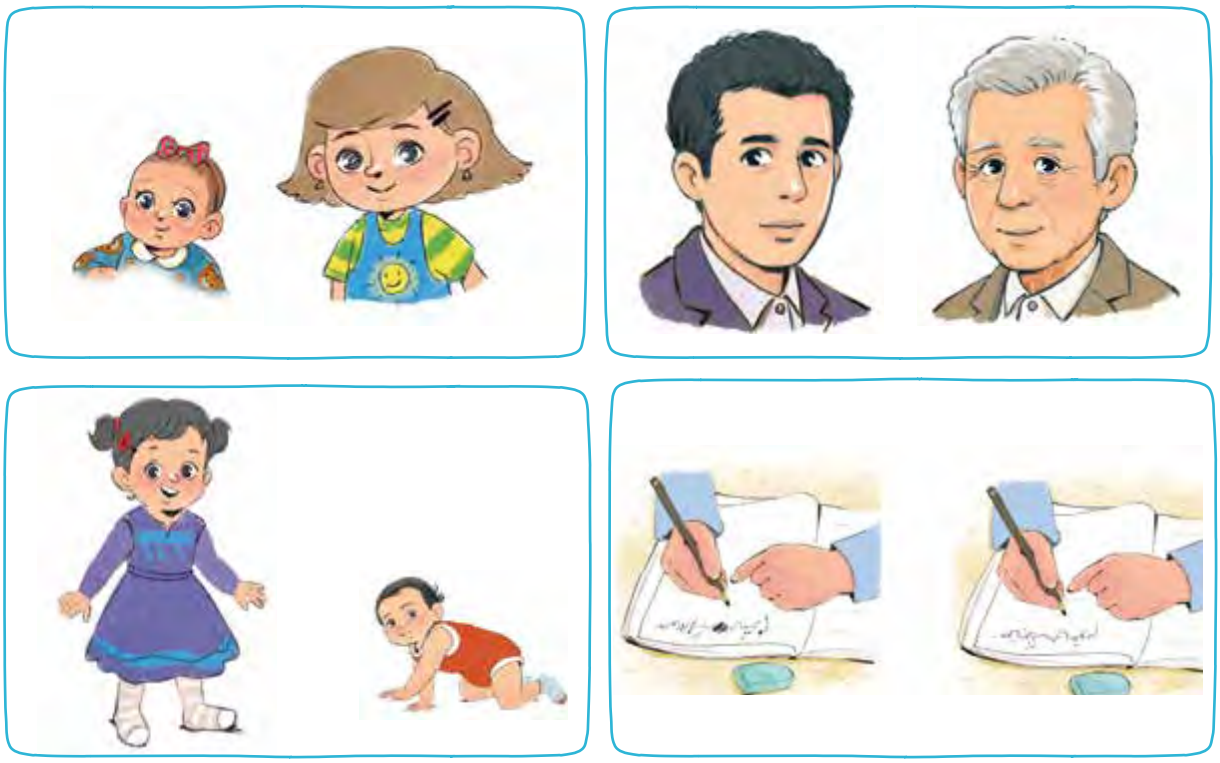
برای این که بدانی چقدر بلندتر شده‌ای چه پیشنهادهایی داری؟ درباره‌ی آن‌ها در کلاس گفت‌وگو کن.

از این تصویرها چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟ درباره‌ی آن گفت‌وگو کنید.

به نظرت تا پایان کلاس اوّل چه کارهایی را بهتر انجام می‌دهی؟ درباره‌ی راه‌های بهتر انجام دادن آن‌ها با خانواده گفت‌وگو کن.

کدام تصویر برای گذشته است؟ چرا؟ درباره‌ی آن‌ها با هم‌کلاسی‌ها گفت‌وگو کنید.

فکر می‌کنی وقتی ده‌ساله شدی، نسبت به الان چه تغییری کرده باشی؟
درباره‌ی آن با خانواده گفت‌وگو کن. از آن‌ها بخواه صدایت را ضبط کنند.
وقتی ده‌ساله شدی به آن گوش کن تا بدانی آیا درست فکر کرده‌ای؟

واژه‌ها

تغییر، رشد، اندازه

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

در این درس یاد گرفتم

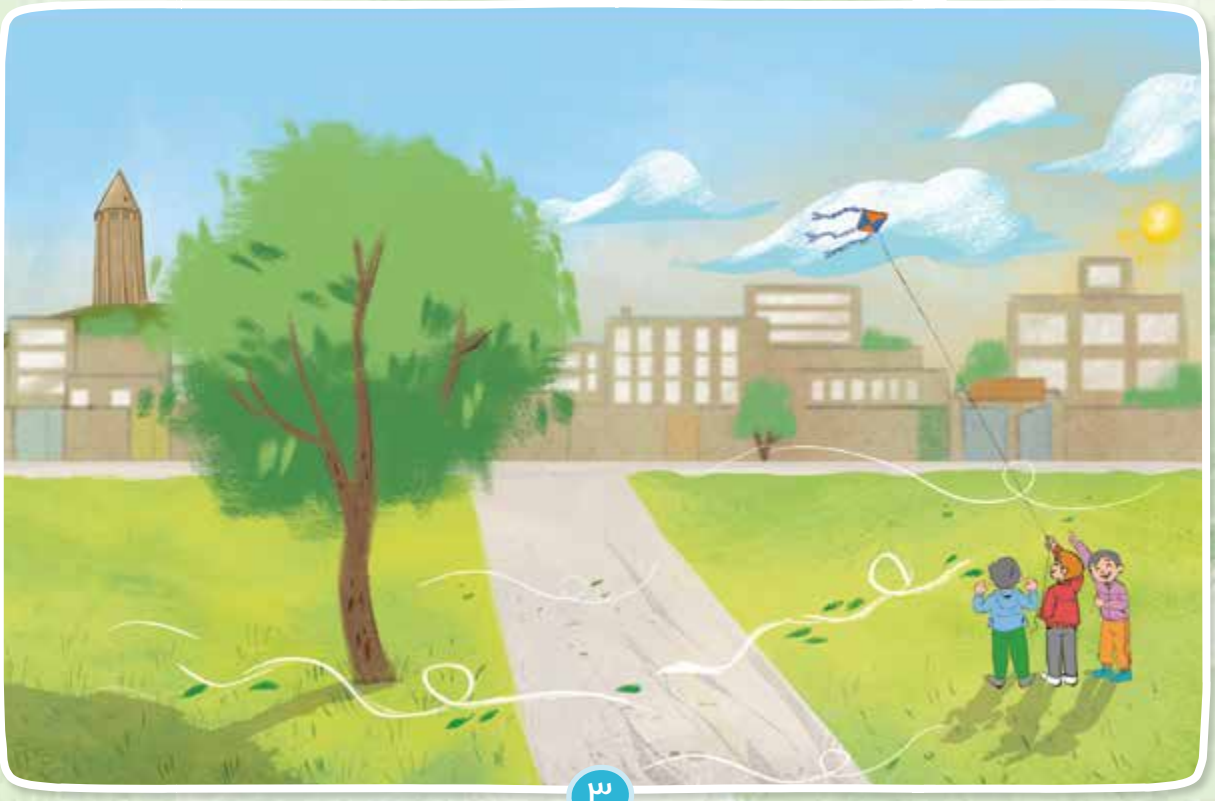

این درس را چقدر دوست داشتم؟

درس ۱۷ تغییرها را پیدا کن

۱

۳

امین هر روز از این‌جا می‌گذرد. او به اطرافش خوب نگاه می‌کند. به آفتاب و سایه، به آسمان و زمین...

۲

- کدام تصویر روز و کدام شب را نشان می‌دهد؟
- چرا این‌طور فکر می‌کنی؟
- درباره تفاوت‌ها و شباهت‌های تصویرها گفت‌وگو کنید.

۴

به تصویرهای ۱ تا ۴ دوباره نگاه کنید. هر تصویر چه زمانی را نشان می‌دهد؟
شماره‌ی هر تصویر را در خانه‌ی مربوط به آن بنویسید.

صبح	ظهر	عصر	شب

سؤال‌هایی بسازید که با مشاهده‌ی تصویرهای ۱ تا ۴ بتوانید به آن‌ها پاسخ دهید.

در کدام تصویر خورشید در آسمان دیده نمی‌شود؟

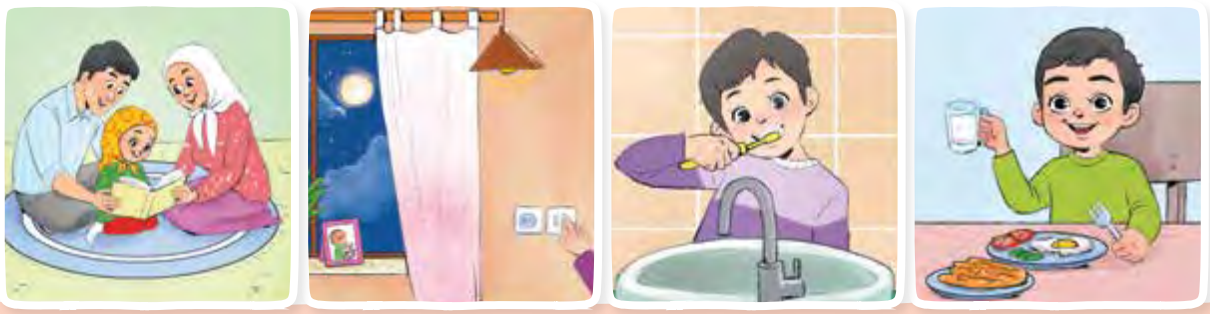
امین در صبح چه کار می‌کند؟

در کدام تصویر باد می‌وزد؟

.....

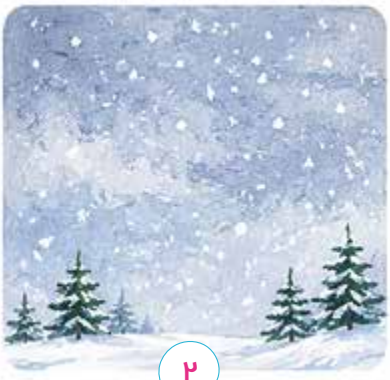
.....

به نظر شما هر کار برای چه زمانی مناسب است؟ درباره‌ی آن گفت‌وگو کنید.

از پنجره بیرون را نگاه کن. آب‌وهوا در جایی که هستید به کدام تصویر شبیه است؟

۱

۲

۳

۴

۵

۶

هر تصویر چه آب‌وهوایی را نشان می‌دهد؟ شماره‌ی آن را بنویسید.

آفتابی	ابری	بارانی	برفی	بادی	طوفانی

تقویم آب‌وهوا درست کن.

هر روز صبح آب‌وهوا را مشاهده کن و آن را در جدول زیر علامت بزن.

آب‌وهوا	شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه	جمعه
							
							
							

ستاره و دوستانش هر روز صبح به مدّت یک هفته، آب‌وهوا را مشاهده و نقّاشی کردند.

شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهارشنبه	پنج‌شنبه	جمعه
						

به نظر شما ستاره و دوستانش در هر روز از کدام یک از وسایل زیر استفاده کردند؟

فاطمه و مادرش می‌خواستند برای تفریح به بوستان بروند. فاطمه به آسمان نگاه کرد و به مادرش گفت: ممکن است باران ببارد.

به نظر شما آسمان شبیه کدام یک از تصویرهای زیر بود؟ چرا؟

فاطمه از مادرش پرسید اگر هوای جمعه بارانی باشد، به کوه می‌رویم؟ چگونه بفهمیم که جمعه باران می‌بارد یا نه؟

پیشنهاد می‌دهید فاطمه و مادرش چه وسایلی با خود ببرند؟

به نظر شما فاطمه و خانواده‌اش چگونه می‌توانند از وضع آب‌وهوا در روز جمعه با خبر شوند؟

هواشناس‌ها با استفاده از ابزارها و روش‌های متفاوت، وضعیت آب‌وهوا را پیش‌بینی می‌کنند.

می‌خواهید همراهِ خانواده به شهر دیگری سفر کنید. شما سه روز در آن شهر می‌مانید.
تصویر زیر آب‌وهوای آن شهر را در این سه روز نشان می‌دهد.

با توجه به وضعیت آب‌وهوا برای این سفر خانوادگی، برنامه‌ریزی کنید.
شما می‌خواهید هر روز یکی از این کارها را انجام دهید. هر کار را در کدام روز انجام می‌دهید؟
شماره‌ی آن را زیر هر روز بنویسید.

۱
برف‌بازی

۲
بازدید از موزه

۳
تفریح در فضای سبز

با توجه به وضعیت آب‌وهوای هر روز، کدام‌ها را با خود می‌برید؟ زیر آن‌ها خط بکشید.
چه لباس‌ها و وسایل دیگری نیاز دارید؟

اگر دوست داری با استفاده از چیزهایی مانند وسایل زیر نقابِ آفتاب‌گیر بساز.

واژه‌ها

صبح، ظهر، عصر، شب، آب‌وهوا، برنامه‌ریزی، آفتابی، بارانی، ابری، برفی، بادی، طوفانی

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

درس ۱۸ یک سالِ رنگارنگ

۱

۳

مهشید و هم‌کلاسی‌هایش به دیدن یک نمایشگاه عکس درباره‌ی فصل‌های سال رفتند. در نمایشگاه تابلوهایی از بهار، تابستان، پاییز و زمستان را دیدند.

○ به نظر شما هر تابلو چه فصلی را نشان می‌دهد؟ از کجا فهمیدی؟

دانش‌آموزان کلاس درباره‌ی تابلوهای نمایشگاه، این نظرها را داده‌اند.
با کدام موافق هستید؟ در کلاس گفت‌وگو کنید.

- تصویر شماره‌ی ۲ تابستان است، زیرا گنجشک در آب بازی می‌کند تا خنک شود.
- تصویر شماره‌ی ۳ بهار است، زیرا برگ‌ها زرد و نارنجی هستند.
- تصویر شماره‌ی ۴ زمستان است، زیرا درخت برگ ندارد.
- تصویر شماره‌ی ۱ پاییز است، زیرا در آسمان ابر می‌بینیم.

با توجه به تابلوهای نمایشگاه، شماره‌ی هر فصل را بنویسید.

پاییز ☐ بهار ☐ زمستان ☐ تابستان ☐

دوباره به تصویرها نگاه کنید و به طور گروهی به این پرسش‌ها پاسخ دهید.

- در چه فصلی برف روی زمین است؟
- برگ‌ها در کدام فصل زرد هستند؟
- رنگ و اندازه‌ی برگ‌های درخت در یک سال چه تغییری می‌کند؟
- در کدام فصل‌ها جانوران بیشتری می‌بینی؟
- خرگوش در کدام فصل غذای کمتری دارد؟

شما هم به طور گروهی درباره‌ی تصویر مربوط به هر فصل پرسش بسازید و از گروه دیگر بخواهید که به آن‌ها پاسخ دهند.

دوست دارید کدام تفریح را در تابستان انجام دهید؟
در هر گروه به تعداد افرادی که هر تفریح را دوست دارند، خانه‌ها را رنگ کنید.

شنا کردن

گردش در طبیعت

بازی در بوستان

من مهشید هستم و می‌خواهم درباره‌ی چهار فصل شهرم برای شما صحبت کنم.

بهار را با چیدن سفره‌ی هفت‌سین، خواندن دعای تحویل سال و عیددیدنی آغاز می‌کنیم.
حیاط خانه‌ی ما پر از صدای پرنده‌ها می‌شود.
درخت‌های زردآلو پر از گل هستند که به آن‌ها شکوفه می‌گویند.
گنجشک‌ها روی شاخه‌های درخت لانه می‌سازند.
زنبورهای عسل و پروانه‌ها روی شکوفه‌ها می‌نشینند.
هوا خنک است و گاهی باران می‌بارد.

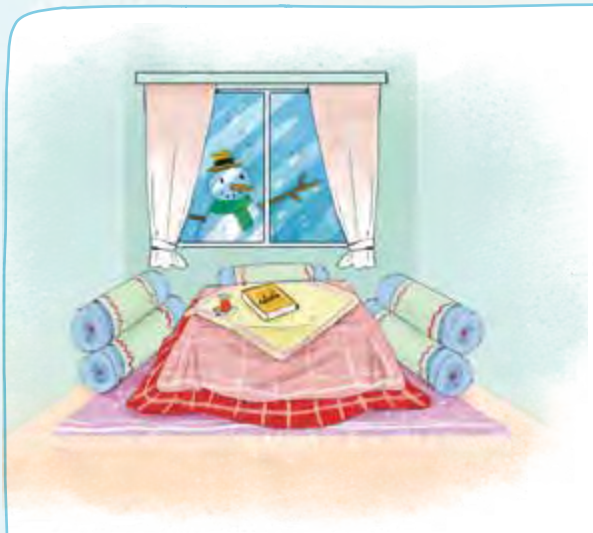
هوا در تابستان گرم است و ما هندوانه‌ی خنک می‌خوریم. روزها طولانی و شب‌ها کوتاه است. زردآلوها شیرین شده‌اند. مادرم با آن‌ها برگه‌ی زردآلو درست می‌کند.
گربه‌ها بیشتر روز را در سایه استراحت می‌کنند. زنبورها و پروانه‌ها دور میوه‌های شیرین پرواز می‌کنند. گاهی من و خواهرم بادبزن درست می‌کنیم. ما در این فصل فرصت بیشتری برای بازی، تفریح و سفر داریم.

هوا در پاییز کم‌کم سرد می‌شود و گاهی باران می‌بارد. لباس مناسب می‌پوشیم تا سردمان نشود. حیاط خانه پر از برگ‌های زرد و نارنجی می‌شود. من با آن‌ها کاردستی می‌سازم.

پروانه‌ها و زنبورها را کمتر می‌بینیم. در این فصل به مدرسه می‌رویم و دوستان جدیدی پیدا می‌کنیم. در زنگ تفریح با هم برگه‌ی زردآلو می‌خوریم.

آخرین شبِ این فصل، یلدا نام دارد. ما در این شب، آمدنِ زمستان را جشن می‌گیریم.

در زمستان هوا خیلی سرد است. بعضی روزها باران و بعضی روزها برف می‌بارد. روزها کوتاه و شب‌ها طولانی است. شاخه‌های درخت‌ها، برگ ندارند. گنجشک‌ها در سرما دور هم جمع می‌شوند و پرهای خود را پُف می‌کنند.

وقتی برف می‌بارد، خوشحال می‌شویم. با دوستانمان برف‌بازی می‌کنیم و آدم‌برفی می‌سازیم. شب‌ها دور کرسی جمع می‌شویم و از مادربزرگ می‌خواهیم که برایمان قصّه بگوید.

یک فصل را انتخاب کن. از بزرگ‌ترها درباره‌ی آن فصل بپرس و در کلاس بگو.

این عکس‌ها برگ‌های یک درخت را در چهار فصل نشان می‌دهند. به نظر شما هر برگ مربوط به کدام فصل است؟ چه شباهتی با هم دارند؟ چه تفاوتی با هم دارند؟

به نظر شما هر لباس یا وسیله مناسب کدام فصل است؟

همراهِ خانواده یک کاردستی درباره‌ی یک فصل درست کنید.

واژه‌ها

فصل، بهار، تابستان، پاییز، زمستان، شکوفه، لانه

شما چه واژه‌های دیگری یاد گرفته‌اید؟

در این درس یاد گرفتم

این درس را چقدر دوست داشتم؟

کاربرگ ۷

۱ـ از یک بزرگ‌تر بخواه این متن را چند بار برایت بخواند. با دقّت به آن گوش بده.

همه‌ی ما تغییر می‌کنیم

وقتی به دنیا آمدی، نوزاد بودی. دندان نداشتی و غذایت شیر بود. نمی‌توانستی حرف بزنی و راه بروی، با خوردن شیر رشد کردی و بزرگ شدی. آن وقت توانستی چهار دست و پا راه بروی. بدنت تغییر کرد، قوی شدی، روی پاهایت ایستادی و راه رفتی.

بیشتر رشد کردی، از نوزادی درآمدی و خردسال شدی. دست‌ها و پاهایت باز هم تغییر کردند، بزرگ‌تر و قوی‌تر شدند. توانستی بدوی، سه‌چرخه‌سواری کنی و خیلی وقت‌ها خودت تنهایی غذا بخوری. بعد به مدرسه آمدی تا باسواد شوی.

باز تو رشد می‌کنی، باز بدنت تغییر می‌کند. به لباس‌های بزرگ‌تر نیاز پیدا می‌کنی. می‌توانی کارها را بهتر انجام دهی و کتاب‌های بیشتری بخوانی.

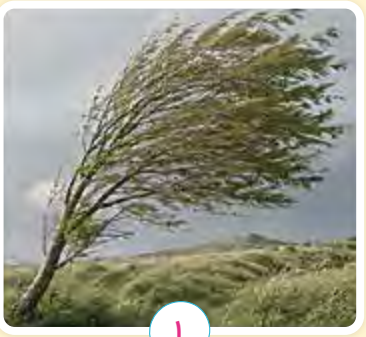
این قصّه‌ی تغییر آدم‌هاست. یعنی قصّه‌ی تغییر تو، تغییر دوستانت، پدر و مادرت، پدربزرگ و مادربزرگت.

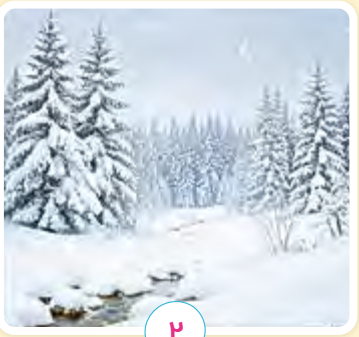
حالا که به متن خوب گوش کردی به این پرسش‌ها پاسخ بده.

- سه تا از نشانه‌های نوزادها را بگو که در متن شنیدی.
- خردسال‌ها چه کارهایی می‌کنند که نوزادها نمی‌توانند بکنند؟
- چرا به لباس‌های بزرگ‌تر نیاز پیدا می‌کنیم؟
- چه زمانی می‌توانی کتاب‌های بیشتری بخوانی؟

۲ـ هر تصویر چه آب‌وهوایی را نشان می‌دهد؟ آن را در یک جمله بنویس.

۱

۲

۳

۳ـ پوشش و زندگی آدم‌ها در تابستان و زمستان چه فرق‌هایی با هم دارد؟
آن را در ۴ خط بنویس.

۴ـ هر یک از واژه‌ها و عبارت‌های زیر به کدام فصل سال مربوط می‌شود؟
نام فصل را جلوی هر کدام بنویس.

برگ‌های زرد و نارنجی: .....

شکوفه: .....

بارش باران: .....

روزهای کوتاه: .....

روزهای طولانی: .....

درست کردن آدم برفی: .....

شُرشُر عرق ریختن: .....

سفره‌ی هفت‌سین: .....

